

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2005 r.

Nr 73

TREŚĆ:
Poz.:

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

644 — z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania podmiotów prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych 4937

ROZPORZĄDZENIE

645 — Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy 4968

644

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 19 kwietnia 2005 r.

w sprawie trybu i warunków postępowania podmiotów prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych

Na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa tryb i warunki postępowania domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską, zagranicznych firm inwestycyjnych i zagranicznych osób prawnych prowadzących działalność maklerską na terytorium Rzeczy-

spolitej Polskiej oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych:

- 1) w kontaktach z klientem;
- 2) przy świadczeniu usług maklerskich;
- 3) przy zawieraniu transakcji i dokonywaniu rozliczeń;
- 4) przy prowadzeniu ewidencji i archiwizacji transakcji;
- 5) przy ustanawianiu i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie papierów wartościowych;
- 6) przy zabezpieczaniu wierzytelności na papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu.

2. Przepisów rozporządzenia dotyczących rozliczania transakcji nie stosuje się do zawieranych przez Narodowy Bank Polski z innymi bankami transakcji w au-

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 871, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1205, Nr 146, poz. 1546 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 551.

cyjnym obrocie papierami wartościowymi lub w ramach bezwarunkowej sprzedaży oraz odkupu w trybie aukcyjnym papierów wartościowych (operacje otwartego rynku). W tym przypadku rozliczenie transakcji następuje bezpośrednio, z wyłączeniem domu maklerskiego.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi;
- 2) domu maklerskim — rozumie się przez to również bank prowadzący działalność maklerską, zagraniczną firmę inwestycyjną prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału oraz zagraniczną osobę prawną, o której mowa w art. 52 ustawy, prowadzącą działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile przepisy rozporządzenia nie stanowią inaczej;
- 3) banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych — rozumie się przez to bank prowadzący działalność na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 57 ustawy;
- 4) instrumentach finansowych — rozumie się przez to instrumenty finansowe, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- 5) usługach maklerskich — rozumie się przez to wykonywane przez dom maklerski na rzecz klienta, o którym mowa w pkt 7, czynności wskazane w art. 30 ust. 2, 2a lub 2b ustawy;
- 6) umowie o świadczenie usług maklerskich — rozumie się przez to umowę o świadczenie usług brokerskich, jak również umowę, na podstawie której świadczone są przez dom maklerski inne usługi maklerskie;
- 7) kliencie — rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej:
  - a) która zawarła z domem maklerskim umowę o świadczenie usług maklerskich lub z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę o prowadzenie rachunku papierów wartościowych,
  - b) z którą umowa, o której mowa w lit. a, ma zostać zawarta — w przypadku podejmowania przez dom maklerski działań mających na celu zawarcie tej umowy;
- 8) kliencie profesjonalnym — rozumie się przez to klienta będącego podmiotem wskazanym w art. 119 pkt 2 lit. a—d i g—j ustawy;
- 9) zleceniu klienta — rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 34 ust. 3 ustawy, lub umowę, w której dom maklerski zobowiązuje się wobec dającego zlecenie do nabycia lub zbycia, na rachunek dającego zlecenie, oznaczonych instrumentów finansowych, innych niż papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu;
- 10) zleceniu — rozumie się przez to ofertę zawarcia umowy, o której mowa w pkt 9;
- 11) dyspozycji — rozumie się przez to polecenie klienta dokonania przez dom maklerski określonej czynności związanej ze świadczeniem danej usługi na rzecz tego klienta, w tym polecenie wystawienia na podstawie udzielonego przez klienta pełnomocnictwa zlecenia, zawierające instrukcję odnośnie do jego treści;
- 12) zleceniu brokerskim — rozumie się przez to ofertę kupna lub sprzedaży papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, a także odpowiedź na taką ofertę, wystawiane przez dom maklerski na podstawie zlecenia klienta i przekazywane na rynek regulowany w celu wykonania tego zlecenia zgodnie z zasadami obrotu na tym rynku;
- 13) giełdzie — rozumie się przez to giełdę papierów wartościowych;
- 14) ustawie o giełdach towarowych — rozumie się przez to ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. Nr 103, poz. 1099, z późn. zm.²⁾);
- 15) giełdzie towarowej — rozumie się przez to zespół osób, urzędów i środków, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o giełdach towarowych;
- 16) rynku pozagiełdowym — rozumie się przez to rynek utworzony zgodnie z przepisami art. 111—117 ustawy;
- 17) dniu transakcyjnym — rozumie się przez to dzień, w którym zgodnie z przepisami dotyczącymi danego rynku pozagiełdowego są zawierane na nim transakcje;
- 18) sesji — rozumie się przez to sesję giełdową, sesję na giełdzie towarowej, a także dzień transakcyjny na rynku pozagiełdowym;
- 19) prawie do otrzymania papieru wartościowego — rozumie się przez to prawo umożliwiające zobowiązanie się do zbycia papieru wartościowego w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 6 ustawy;
- 20) rejestrze operacyjnym — rozumie się przez to rejestr papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem zlecenia klienta sprzedaży, przed otwarciem rejestru sesji określonym w pkt 21, przy czym liczba papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych w rejestrze operacyjnym jest równa sumie liczby:
  - a) papierów wartościowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, z wyłączeniem papierów wartościowych, które były przedmiotem zawartych, lecz jeszcze nierozli-

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1686, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594 i Nr 273, poz. 2703.

- czonych transakcji sprzedaży i pozostają nadal zapisane na rachunku papierów wartościowych, oraz
- b) praw do otrzymania papierów wartościowych, jeżeli rozliczenie transakcji kupna tych papierów jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy;
- 21) rejestrze sesji — rozumie się przez to:
- a) rejestr papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych obejmujący liczbę praw i papierów wartościowych zewidencjonowanych w rejestrze operacyjnym:
- pomniejszaną o liczbę papierów wartościowych i praw do ich otrzymania, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji sprzedaży,
  - powiększaną o liczbę praw do otrzymania papierów wartościowych, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji kupna papierów wartościowych, oraz
- b) wykaz środków pieniężnych, obejmujący sumę, o której mowa w § 42 ust. 1, powiększaną o środki pieniężne, które będą uzyskane w wyniku zawartych na danej sesji transakcji sprzedaży papierów wartościowych, i pomniejszane o środki pieniężne, które będą przeznaczone na opłacenie transakcji kupna papierów wartościowych zawartych na tej sesji;
- 22) instrumentach pochodnych — rozumie się przez to dopuszczone do publicznego obrotu papiery wartościowe, o których mowa w art. 3 ust. 3 i 4 ustawy, których konstrukcja uniemożliwia stosowanie przepisów art. 34 ust. 1—6 ustawy;
- 23) Krajowym Depozycie — rozumie się przez to Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.;
- 24) uczestniku Krajowego Depozytu — rozumie się przez to podmiot, który zawarł z Krajowym Depozytem umowę, o której mowa w art. 129 ustawy;
- 25) prawach majątkowych na giełdzie towarowej — rozumie się przez to instrumenty finansowe, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. d lub e ustawy, dopuszczone do obrotu na giełdzie towarowej w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych;
- 26) zagranicznym rynku regulowanym — rozumie się przez to zorganizowany na terytorium państwa innego niż Rzeczpospolita Polska system obrotu instrumentami finansowymi, działający w sposób stały, zorganizowany na zasadach określonych przepisami prawa tego państwa, jak również zapewniający, że przy kojarzeniu ofert kupna lub sprzedaży tych instrumentów finansowych inwestorzy mają równy i powszechny dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie oraz że zachowane są jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów;
- 27) zagranicznych instrumentach finansowych — rozumie się przez to instrumenty finansowe, które są przedmiotem obrotu dokonywanego na zagranicznym rynku regulowanym;
- 28) prawach majątkowych — rozumie się przez to instrumenty finansowe, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. d i e ustawy, z wyłączeniem praw majątkowych na giełdzie towarowej oraz zagranicznych instrumentów finansowych;
- 29) instrumentach rynku niepublicznego — rozumie się przez to instrumenty finansowe, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. b i c ustawy, oraz papiery wartościowe niedopuszczone do publicznego obrotu, ani do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym;
- 30) rachunku praw majątkowych — rozumie się przez to rachunek, na którym są zapisywane prawa majątkowe;
- 31) rachunku transakcji giełdowych — rozumie się przez to rachunek, na którym są zapisywane prawa majątkowe na giełdzie towarowej;
- 32) giełdowej izbie rozrachunkowej — rozumie się przez to giełdową izbę rozrachunkową w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy o giełdach towarowych;
- 33) właściwej izbie rozrachunkowej — rozumie się przez to odpowiednio giełdową izbę rozrachunkową lub Krajowy Depozyt;
- 34) ustawie o podpisie elektronicznym — rozumie się przez to ustawę z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450, z późn. zm.³⁾);
- 35) bezpiecznym podpisie elektronicznym — rozumie się przez to podpis elektroniczny, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy o podpisie elektronicznym;
- 36) kwalifikowanym certyfikacie — rozumie się przez to certyfikat, o którym mowa w art. 3 pkt 12 ustawy o podpisie elektronicznym;
- 37) weryfikacji bezpiecznego podpisu elektronicznego — rozumie się przez to czynności, o których mowa w art. 3 pkt 22 ustawy o podpisie elektronicznym;
- 38) ustawie o niektórych zabezpieczeniach finansowych — rozumie się przez to ustawę z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. Nr 91, poz. 871);
- 39) umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego — rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 40) zabezpieczeniach finansowych — rozumie się przez to zabezpieczenia, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 41) prawie użycia — rozumie się przez to prawo, o którym mowa w art. 3 pkt 5 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 i Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565.

- 42) przedmiocie zastępczym — rozumie się przez to środki pieniężne lub instrumenty finansowe, o których mowa w art. 3 pkt 6 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 43) podstawie realizacji zabezpieczenia — rozumie się przez to podstawę realizacji zabezpieczenia, o której mowa w art. 3 pkt 4 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 44) zastawie finansowym — rozumie się przez to zastaw finansowy, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 45) blokadzie finansowej — rozumie się przez to zabezpieczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych, ustanawiane na rachunku papierów wartościowych;
- 46) kompensacie — rozumie się przez to kompensatę dokonywaną na podstawie klauzuli kompensacyjnej zawartej w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, zgodnie z art. 4 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 47) osobie powiązanej z domem maklerskim — rozumie się przez to osobę wchodzącą w skład statutowych organów domu maklerskiego, osobę zatrudnioną w domu maklerskim, osobę pozostającą z domem maklerskim w stosunku zlecenia lub w innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, jak również podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej, do której należy ten dom maklerski.

Rozdział 2

Tryb i warunki postępowania domów maklerskich w kontaktach z klientami

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 3. 1. Informacje upowszechniane przez dom maklerski w celu reklamy lub promocji usług świadczonych przez ten dom maklerski powinny być rzetelne i zrozumiałe.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności:

- 1) firmę lub nazwę domu maklerskiego;
- 2) dane pozwalające na bezpośredni kontakt z domem maklerskim;
- 3) nazwę organu nadzoru, który udzielił domowi maklerskiemu zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

3. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają wskazanie korzyści możliwych do osiągnięcia w przypadku skorzystania z usług maklerskich świadczonych przez dom maklerski, powinny

one zawierać również wskazanie poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z danymi usługami.

4. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają dane dotyczące efektów usług maklerskich świadczonych przez dom maklerski w przeszłości, powinny one zawierać również wskazanie źródła tych danych.

5. Upowszechniane przez dom maklerski dane o charakterze prognoz lub przewidywań na przyszłość powinny być oparte na rzetelnych i obiektywnych przesłankach. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają dane o systemie rekompensat, o którym mowa w ustawie, lub o innym tego typu systemie, którego uczestnikiem jest dom maklerski, dane te mogą zawierać wyłącznie wskazanie systemu, do którego należy dom maklerski.

§ 4. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich dom maklerski przekazuje klientowi, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, szczegółowe informacje dotyczące domu maklerskiego oraz usługi, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności:

- 1) firmę lub nazwę domu maklerskiego oraz nazwę podmiotu dominującego w grupie kapitałowej, do której należy dom maklerski;
- 2) dane pozwalające na bezpośredni kontakt klienta z domem maklerskim;
- 3) nazwę organu nadzoru, który udzielił domowi maklerskiemu zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 4) wskazanie zakresu usług maklerskich świadczonych przez dom maklerski;
- 5) wskazanie podstawowych zasad ochrony aktywów klienta, gwarantowanej przez system rekompensat, o którym mowa w rozdziale 7 ustawy, lub inny tego typu system, którego uczestnikiem jest dom maklerski;
- 6) wskazanie szczegółowych zasad świadczenia usługi, na podstawie zawieranej umowy;
- 7) opis ryzyka inwestycyjnego związanego z daną usługą maklerską;
- 8) opis kosztów, jakie klient będzie ponosił w związku z daną usługą maklerską, w tym w szczególności wskazanie opłat i prowizji pobieranych przez dom maklerski oraz opłat i prowizji pobieranych przez podmioty, z których pośrednictwa korzysta dom maklerski w związku ze świadczeniem usługi;
- 9) wskazanie podstawowych zasad załatwiania przez dom maklerski skarg klientów składanych w związku ze świadczonymi przez ten dom maklerski usługami maklerskimi;

10) wskazanie podstawowych zasad postępowania domu maklerskiego w przypadku powstania konfliktu interesów, o którym mowa w § 6 ust. 2.

3. W przypadku gdy informacje wskazane w ust. 2 są zamieszczone w regulaminie świadczenia danej usługi, przekazanie klientowi regulaminu przed zawarciem umowy stanowi wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym.

§ 5. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich dom maklerski zwraca się do klienta o przedstawienie informacji niezbędnych do dokonania oceny poziomu wiedzy klienta dotyczącej inwestowania w zakresie instrumentów finansowych, do świadczenia inwestycyjnego oraz celów inwestycyjnych (indywidualna sytuacja klienta).

2. W przypadku gdy na podstawie zawieranej umowy ma być świadczona usługa zarządzania portfelem instrumentów finansowych lub doradztwa inwestycyjnego, dom maklerski zwraca się do klienta dodatkowo o przedstawienie informacji dotyczących maksymalnego poziomu i rodzaju ryzyka, jakie klient jest w stanie zaakceptować w ramach realizacji wskazanych celów inwestycyjnych.

3. Dom maklerski, na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje oceny, czy usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, jest odpowiednia dla danego klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.

4. Jeżeli zgodnie z oceną, o której mowa w ust. 3, usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, jest nieodpowiednia dla danego klienta ze względu na zbyt duże ryzyko inwestycyjne, dom maklerski informuje o tym klienta w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

5. Przepisów ust. 1—4 nie stosuje się do domu maklerskiego, który:

- 1) zawiera z klientem umowę o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do podmiotu uprawnionego do ich wykonania;
- 2) zawiera z klientem umowę o wykonywanie zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty finansowe, w ramach świadczonej przez inny dom maklerski usługi zarządzania portfelem instrumentów finansowych;
- 3) zawiera umowę z klientem profesjonalnym.

§ 6. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich dom maklerski informuje klienta, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej na rzecz tego klienta.

2. Przez konflikt interesów rozumie się znane domowi maklerskiemu okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem domu maklerskiego lub osoby powiązanej z domem maklerskim i obowiązkiem działania przez ten dom maklerski w sposób rzetelny z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta tego domu maklerskiego. Konflikt interesów powstaje w szczególności, gdy:

- 1) dom maklerski lub osoba powiązana z domem maklerskim może uzyskać lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub nieuzyskania korzyści przez co najmniej jednego klienta tego domu maklerskiego;
- 2) dom maklerski lub osoba powiązana z domem maklerskim posiada obiektywny powód, aby preferować klienta lub grupę klientów w stosunku do innego klienta lub grupy klientów tego domu maklerskiego;
- 3) dom maklerski lub osoba powiązana z domem maklerskim posiada obiektywny powód, aby preferować interes własny lub osoby trzeciej w stosunku do interesów co najmniej jednego klienta tego domu maklerskiego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, umowa o świadczenie danej usługi maklerskiej może zostać zawarta wyłącznie pod warunkiem, że klient, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, potwierdzi otrzymanie informacji wskazanej w ust. 1 oraz potwierdzi wolę zawarcia umowy z domem maklerskim o świadczenie danej usługi maklerskiej.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio w przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu z klientem umowy o świadczenie usług maklerskich, o ile organizacja oraz regulacje wewnętrzne domu maklerskiego nie zapewniają, że w przypadku powstania danego konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesów klienta.

§ 7. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską bez otwierania oddziału.

Oddział 2

Szczegółowe zasady zawierania umów o świadczenie usług maklerskich

§ 8. 1. Świadczenie usług brokerskich odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług brokerskich zawartej między domem maklerskim a klientem. Szczegółowe warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa regulamin świadczenia usług brokerskich.

2. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, pośredniczy w przekazywaniu zleceń klienta, który podpisał z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy,

umowa o świadczenie usług brokerskich może być zawarta pomiędzy domem maklerskim a:

- 1) klientem, który podpisał z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, albo
- 2) podmiotem, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy.

3. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych;
- 3) tryb i warunki wykonywania zleceń klienta na rynku regulowanym, na którym dom maklerski wykonuje te zlecenia;
- 4) tryb i warunki uczestniczenia w dogrywce oraz notowaniach ciągłych, w formie składania ustnych dyspozycji przez klientów zgromadzonych wdzielonym pomieszczeniu;
- 5) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 6) tryb i warunki prowadzenia rejestru sesji;
- 7) terminy, warunki i zasady dokonywania rozliczeń z tytułu zawartych transakcji;
- 8) sposób i terminy sprawdzania pokrycia zleceń klienta, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest określone przez umowę lub odrębne przepisy;
- 9) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane papiery wartościowe oraz wymogi, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu dokonywania płatności;
- 10) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w odrębnych przepisach;
- 11) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski;
- 12) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową o świadczenie usług brokerskich oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 13) sposoby i terminy doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;
- 14) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
- 15) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;

- 16) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
- 17) tryb przekazywania dyspozycji kupna lub sprzedaży papierów wartościowych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki przekazywania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby przekazującej dyspozycję;
- 18) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
- 19) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów papierów wartościowych oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji;
- 20) kryteria ustalania kolejności udzielania pożyczek papierów wartościowych klientom oraz zaciągania pożyczek od klientów w przypadku, gdy:
  - a) popyt na papiery wartościowe jest większy od liczby papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem pożyczek,
  - b) liczba papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem pożyczek, jest większa od zapotrzebowania na te papiery;
- 21) tryb i warunki wystawiania na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia brokerskiego bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
- 22) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 23) tryb i warunki zawierania oraz realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 24) tryb i warunki zawierania oraz realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są zagraniczne instrumenty finansowe, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 25) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku praw majątkowych oraz zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 26) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku transakcji giełdowych oraz zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których

przedmiotem są prawa majątkowe na giełdzie towarowej, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;

27) tryb i warunki zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty rynku niepublicznego, oraz rejestrowania instrumentów rynku niepublicznego, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji umowy wskazanej w § 12;

28) tryb i warunki zawierania i realizacji umowy o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do podmiotu uprawnionego do ich wykonywania, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu.

4. Przepisy ust. 3 pkt 4, 6 i 17—28 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.

5. Do postanowień regulaminu, o których mowa w ust. 3 pkt 22—28, o ile nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu, stosuje się odpowiednie przepisy § 9—11, 13, 16 i 28—31.

6. Postanowienia dotyczące świadczenia usług na danym rynku regulowanym mogą być przedmiotem odrębnego regulaminu.

§ 9. 1. Świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne, wymaga zawarcia między domem maklerskim a klientem umowy w tym zakresie. Warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 pkt 23, regulamin wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych;
- 3) tryb i warunki wykonywania zleceń klienta na rynku regulowanym, na którym dom maklerski pośredniczy w obrocie;
- 4) tryb i warunki uczestniczenia w notowaniach ciągłych, w formie składania ustnych dyspozycji przez klientów zgromadzonych w wydzielonym pomieszczeniu;
- 5) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 6) tryb i warunki prowadzenia rejestru sesji;
- 7) tryb, warunki i zasady dokonywania rozliczeń z tytułu zawartych transakcji;
- 8) sposób i terminy sprawdzania pokrycia zleceń klienta, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest określone przez umowę lub odrębne przepisy;

9) sposoby ustalania wysokości depozytu zabezpieczającego oraz tryb informowania klienta o zmianie jego wysokości;

10) sposoby i tryb wnoszenia depozytu zabezpieczającego i jego uzupełniania;

11) tryb przekazywania przez dom maklerski żądania uzupełnienia depozytu zabezpieczającego do poziomu określonego umową i odrębnymi przepisami;

12) tryb przekazywania przez dom maklerski informacji dotyczącej konieczności spełnienia zobowiązania wynikającego z pozycji zajętej w zakresie instrumentów pochodnych;

13) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku niewniesienia lub nieuzupełnienia przez klienta depozytu zabezpieczającego lub w przypadku przekroczenia limitów zaangażowania, określonych przez Krajowy Depozyt lub podmiot organizujący rynek;

14) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski;

15) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;

16) sposoby i terminy doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;

17) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;

18) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;

19) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;

20) tryb przekazywania dyspozycji kupna lub sprzedaży instrumentów pochodnych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki przekazywania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby przekazującej dyspozycję;

21) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;

22) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów papierów wartościowych oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji;

- 23) tryb i warunki wystawiania na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia brokerskiego bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
- 24) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 25) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku praw majątkowych oraz zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 26) tryb i warunki zawierania oraz realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są zagraniczne instrumenty finansowe, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 27) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku transakcji giełdowych oraz zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe na giełdzie towarowej, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
- 28) tryb i warunki zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty rynku niepublicznego, oraz rejestrowania instrumentów rynku niepublicznego, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji umowy wskazanej w § 12.

3. Przed zawarciem umowy, o której mowa w ust. 1, dom maklerski ma obowiązek uzyskać od klienta informację o Numerze Identyfikacji Klienta w Krajowym Depozycie, jeżeli klient posiada już taki numer.

4. Dom maklerski określi wymagania finansowe, jakie powinien spełniać klient, aby móc za pośrednictwem domu maklerskiego dokonywać transakcji instrumentami pochodnymi. Dom maklerski uzależni zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, od uprzedniego uzyskania od klienta oświadczenia o jego sytuacji finansowej, złożonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym.

6. Przepisy ust. 2 pkt 4, 6 i 20—28 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.

7. Do postanowień regulaminu, o których mowa w ust. 2 pkt 24—28, o ile nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu, stosuje się odpowiednio przepisy § 9—11, 13 i 28—31.

8. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, może nie zawierać wszystkich postanowień, o których mowa w ust. 2, jeżeli w danym zakresie zawiera odesłanie do regulaminu, o którym mowa w § 8.

§ 10. 1. Świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są zagraniczne instrumenty finansowe, wymaga zawarcia w tym zakresie umowy między domem maklerskim a klientem. Warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 pkt 24 i § 9 ust. 2 pkt 26, regulamin świadczenia usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są zagraniczne instrumenty finansowe.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych;
- 3) tryb i warunki wykonywania zleceń klienta na zagranicznym rynku regulowanym, na którym dom maklerski pośredniczy w obrocie;
- 4) terminy i sposoby informowania klienta o zawarciu transakcji;
- 5) terminy i sposoby informowania klienta o stanie posiadania zagranicznych instrumentów finansowych;
- 6) określenie sposobu przekazywania przez klienta dyspozycji dotyczących wykonywania praw majątkowych i niemajątkowych związanych z nabytymi przez klienta zagranicznymi instrumentami finansowymi;
- 7) sposoby i tryb przekazywania klientom informacji o:
  - a) prawach przysługujących im do zagranicznych instrumentów finansowych oraz
  - b) przepisach i zwyczajach obowiązujących na danym zagranicznym rynku regulowanym;
- 8) sposoby informowania klientów o wyborze zagranicznego podmiotu przechowującego papiery wartościowe oraz zagranicznego podmiotu świadczącego usługi brokerskie, jeżeli usługi są świadczone z wykorzystaniem pośrednictwa takich podmiotów;
- 9) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 10) terminy, warunki i sposoby dokonywania rozliczeń z tytułu zawartych transakcji;
- 11) sposoby i terminy sprawdzania pokrycia zleceń klienta, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest wymagane przez umowę lub odrębne przepisy;
- 12) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane zagraniczne instrumenty finansowe oraz warunki, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu płatności;

- 13) sposoby i terminy doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;
- 14) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub odrębnych przepisach;
- 15) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań;
- 16) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 17) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
- 18) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 19) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
- 20) sposób informowania klienta o zasadach przechowywania nabytych papierów wartościowych przez zagraniczny podmiot, jeżeli usługi są świadczone z wykorzystaniem pośrednictwa takiego podmiotu, oraz tryb i warunki otwierania i prowadzenia rachunku lub rejestru służącego do rejestrowania zagranicznych instrumentów finansowych;
- 21) tryb przekazywania dyspozycji kupna lub sprzedaży zagranicznych instrumentów finansowych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki przekazywania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby przekazującej dyspozycję;
- 22) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
- 23) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów papierów wartościowych oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji.

3. Przepisy ust. 2 pkt 21—23 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.

4. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, może nie zawierać wszystkich postanowień, o których mowa w ust. 2, jeżeli w danym zakresie zawiera odesłanie do regulaminu, o którym mowa w § 8.

5. W przypadku gdy w ramach usług, o których mowa w ust. 1, wykonywane są zlecenia klienta, których przedmiotem są zagraniczne instrumenty finansowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem po-

siadania depozytu zabezpieczającego, do regulaminu, o którym mowa w ust. 2, stosuje się dodatkowo przepisy § 9 ust. 2 pkt 9—13.

§ 11. 1. Świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, wymaga zawarcia w tym zakresie umowy między domem maklerskim a klientem. Warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa regulamin świadczenia usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, z zastrzeżeniem ust. 4, § 8 ust. 3 pkt 25 oraz § 9 ust. 2 pkt 25.

2. Do regulaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 8 ust. 3, a w przypadku gdy w ramach usług, o których mowa w ust. 1, wykonywane są zlecenia klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, do regulaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 9 ust. 2.

3. Przepisów ust. 1 i 2 dotyczących obowiązku opracowania regulaminu świadczenia usług wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, nie stosuje się, jeżeli konstrukcja praw majątkowych lub specyfika obrotu tymi prawami majątkowymi uniemożliwiają uregulowanie praw i obowiązków związanych z zawarciem i realizacją umowy, o której mowa w ust. 1, w sposób jednolity dla wszystkich klientów, na rzecz których świadczone są usługi polegające na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, zasady wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, określa się w umowie wskazanej w ust. 1. Do umowy stosuje się odpowiednio przepisy § 8 ust. 3, a w przypadku gdy w ramach usług, o których mowa w ust. 1, wykonywane są zlecenia klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, do umowy stosuje się odpowiednio przepisy § 9 ust. 2.

5. Dom maklerski określi wymagania finansowe, jakie powinien spełniać klient, aby móc za pośrednictwem domu maklerskiego dokonywać transakcji prawami majątkowymi, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania przez klienta depozytu zabezpieczającego. Dom maklerski uzależni zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, od uprzedniego uzyskania od klienta oświadczenia o jego sytuacji finansowej, złożonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym.

§ 12. Świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty rynku niepublicznego, odbywa się na podstawie umowy między domem maklerskim a klientem. Przepisy § 11 stosuje się odpowiednio.

§ 13. 1. Świadczenie przez dom maklerski usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe na giełdzie towarowej, odbywa się na podstawie umowy zawartej między klientem a domem maklerskim oraz regulaminu wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe na giełdzie towarowej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 pkt 26 oraz § 9 ust. 2 pkt 27.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 3) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży praw majątkowych na giełdzie towarowej;
- 4) tryb i warunki wykonywania zleceń klienta na giełdzie towarowej, na której dom maklerski pośredniczy w obrocie;
- 5) tryb i warunki uczestniczenia w notowaniach ciągłych, w formie składania ustnych dyspozycji przez klientów zgromadzonych w wydzielonym pomieszczeniu;
- 6) terminy, warunki i zasady dokonywania rozliczeń z tytułu zawartych transakcji;
- 7) sposób i terminy sprawdzania pokrycia zleceń klienta, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest wymagane przez umowę lub odrębne przepisy;
- 8) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane prawa majątkowe na giełdzie towarowej oraz warunki, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu dokonywania płatności, jeżeli obowiązek dokonania płatności jest określony przez umowę lub odrębne przepisy;
- 9) sposoby ustalania wysokości depozytu zabezpieczającego oraz tryb informowania klienta o zmianie jego wysokości, jeżeli obowiązek wnoszenia depozytu zabezpieczającego wynika z umowy lub odrębnych przepisów;
- 10) sposoby i tryb wnoszenia depozytu zabezpieczającego i jego uzupełniania, jeżeli obowiązek wnoszenia depozytu zabezpieczającego wynika z umowy lub odrębnych przepisów;
- 11) tryb przekazywania przez dom maklerski żądania uzupełnienia depozytu zabezpieczającego do poziomu określonego umową i odrębnymi przepisami;
- 12) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku niewniesienia lub nieuzupełnienia przez klienta depozytu zabezpieczającego lub w przypadku przekroczenia limitów zaangażowania, określonych przez właściwą izbę rozrachunkową lub podmiot organizujący rynek;
- 13) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków

pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w odrębnych przepisach;

- 14) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach lub rejestrach klienta prowadzonych przez dom maklerski;
- 15) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 16) sposoby doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;
- 17) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
- 18) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 19) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
- 20) tryb przekazywania dyspozycji kupna lub sprzedaży praw majątkowych na giełdzie towarowej za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki przekazywania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby przekazującej dyspozycję;
- 21) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
- 22) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rejestru transakcji giełdowych lub rachunku pieniężnego, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu.

3. Przepisy ust. 2 pkt 6 i 20—22 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach. Do postanowień regulaminu, o których mowa w ust. 2 pkt 22, stosuje się odpowiednio przepis § 30.

4. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, może nie zawierać wszystkich postanowień, o których mowa w ust. 2, jeżeli w danym zakresie zawiera odesłanie do regulaminu, o którym mowa w § 8 lub 9.

5. Postanowienia dotyczące świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, na danej giełdzie towarowej, mogą być przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu.

6. Dom maklerski określi wymagania finansowe, jakie powinien spełniać klient, aby móc za pośrednictwem domu maklerskiego dokonywać transakcji pra-

wami majątkowymi na giełdzie towarowej, jeżeli jest to związane z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego przez klienta. Dom maklerski uzależni zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, od uprzedniego uzyskania od klienta oświadczenia o jego sytuacji finansowej, złożonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

7. Przepisu ust. 6 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym.

§ 14. 1. Świadczenie usług polegających na zarządzaniu portfelem instrumentów finansowych wymaga zawarcia w tym zakresie umowy między domem maklerskim a klientem. Warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa regulamin zarządzania portfelami instrumentów finansowych.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb i warunki podejmowania i realizacji przez dom maklerski decyzji inwestycyjnych dotyczących aktywów wchodzących w skład zarządzanych portfeli;
- 3) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 4) tryb dokonywania wyboru podmiotu przechowującego aktywa wchodzące w skład zarządzanych przez dom maklerski portfeli oraz podmiotów wykonujących zlecenia klienta, których przedmiotem są instrumenty finansowe wchodzących w skład zarządzanych przez dom maklerski portfeli — jeżeli dom maklerski wykorzystuje pośrednictwo takich podmiotów przy świadczeniu usług zarządzania portfelami instrumentów finansowych;
- 5) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, w tym sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta wchodzących w skład zarządzanych przez dom maklerski portfeli;
- 6) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową o zarządzanie portfelem instrumentów finansowych oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 7) obiektywne wskaźniki finansowe wykorzystywane przez dom maklerski w celu ustalenia poziomu efektywności świadczonej usługi zarządzania portfelem instrumentów finansowych, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 8) zasady i metody wyceny instrumentów wchodzących w skład zarządzanych przez dom maklerski portfeli;
- 9) sposoby i terminy przekazywania przez dom maklerski klientowi raportów dotyczących składu i wartości zarządzanego portfela instrumentów fi-

ansowych oraz zakres informacji przekazywanych w raportach, z zastrzeżeniem § 71;

- 10) sposoby i terminy informowania klienta o spadku wartości portfela poniżej wielkości ustalonej w umowie z klientem;
- 11) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
- 12) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 13) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
- 14) sposoby i tryb przekazywania przez klienta dyspozycji dotyczących aktywów wchodzących w skład zarządzanego przez dom maklerski portfela instrumentów finansowych.

3. Przepisu ust. 2 pkt 7 nie stosuje się w przypadku, gdy ze względu na specyficzną strategię inwestycyjną wykorzystywaną do zarządzania portfelem instrumentów finansowych nie jest możliwe wykorzystywanie wskaźników finansowych. W takim przypadku w umowie, o której mowa w ust. 1, przewiduje się alternatywny sposób ustalania poziomu efektywności świadczonej usługi zarządzania portfelem instrumentów finansowych.

4. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa strategię inwestycyjną, zgodnie z którą świadczona ma być usługa zarządzania portfelem instrumentów finansowych.

5. Strategia inwestycyjna zawiera w szczególności wskazanie:

- 1) celów inwestycyjnych zarządzania portfelem instrumentów finansowych;
- 2) rodzaju instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela;
- 3) rodzaju transakcji i inwestycji dokonywanych w ramach zarządzania portfelem instrumentów finansowych;
- 4) ograniczeń i limitów w zakresie dokonywanych transakcji lub inwestycji w ramach zarządzania portfelem instrumentów finansowych.

§ 15. W przypadku zmiany regulaminów, o których mowa w § 8—14, dom maklerski informuje klienta o treści zmiany w takim terminie, aby klient mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a rozwiązanie umowy nastąpiło przed dniem wejścia w życie zmian.

§ 16. 1. Świadczenie usług przyjmowania lub przekazywania zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty finansowe, odbywa się na podstawie umowy zawartej między klientem a domem maklerskim oraz regulaminu przyjmowania lub przekazywania zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty finansowe.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych;
- 3) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 4) tryb i zasady przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do podmiotu uprawnionego do ich wykonywania;
- 5) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 6) sposoby doręczania klientowi informacji dotyczących wykonywania zleceń klienta lub nieprzyjęcia do wykonania składanych przez niego zleceń, jeżeli informacje te są dostarczane za pośrednictwem domu maklerskiego przyjmującego lub przekazującego zlecenia;
- 7) tryb przekazywania przez klienta dyspozycji nabycia lub zbycia instrumentów finansowych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki przekazywania takich dyspozycji, sposób identyfikacji osoby przekazującej dyspozycję oraz tryb przekazywania przez dom maklerski takich dyspozycji do podmiotu uprawnionego do wystawiania na ich podstawie zleceń i ich wykonywania;
- 8) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
- 9) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 10) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
- 11) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów papierów wartościowych oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji.

3. W przypadku gdy dom maklerski, według własnego wyboru, zawiera w imieniu i na rachunek klienta, na podstawie udzielonego przez niego pełnomocnictwa, umowy o świadczenie usług brokerskich lub o prowadzenie rachunków lub rejestrów, na których przechowywane mają być instrumenty finansowe nabywane na rachunek klienta, regulamin, o którym mowa w ust. 2, powinien również określać sposób dokonywania wyboru podmiotów świadczących takie usługi.

4. Przepis ust. 2 pkt 7 stosuje się do domu maklerskiego, który prowadzi taką działalność.

§ 17. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską bez otwierania oddziału.

Oddział 3

Prowadzenie rachunków i rejestrów

§ 18. Dom maklerski, który prowadzi dla klienta rachunek papierów wartościowych, otwiera dla tego klienta rejestr operacyjny. Dom maklerski może również otworzyć dla klienta rejestr sesji.

§ 19. 1. Dom maklerski nie otwiera rachunku papierów wartościowych dla klienta, gdy nabywane papiery wartościowe będą zapisywane na rachunku tego klienta w banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych lub w Krajowym Depozycie.

2. Dom maklerski jest obowiązany do rejestrowania papierów wartościowych zgodnie z procedurami określonymi przez Krajowy Depozyt.

3. Na rachunku papierów wartościowych odrębnie są rejestrowane papiery wartościowe:

- 1) służące jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań:
  - a) wynikających z pożyczek papierów wartościowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
  - b) wynikających z pożyczek lub kredytów na nabycie instrumentów finansowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
  - c) wynikających z instrumentów pochodnych,
  - d) wynikających z praw majątkowych,
  - e) wynikających z praw majątkowych na giełdzie towarowej,
  - f) innych, określonych w przepisach rozporządzenia;
- 2) będące przedmiotem:
  - a) blokady,
  - b) zastawu,
  - c) zabezpieczenia finansowego.

4. Papiery wartościowe, określone w ust. 3, mogą być rejestrowane łącznie dla wszystkich lub dla niektórych rodzajów zobowiązań wymienionych w ust. 3, pod warunkiem prowadzenia przez dom maklerski dokumentacji pozwalającej na określenie liczby papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie dla poszczególnych rodzajów zobowiązań.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy procedury Krajowego Depozytu wymagają łącznego rejestrowania papierów wartościowych określonych w ust. 3.

§ 20. 1. Dom maklerski dokonuje zapisów w rejestrze sesji na podstawie potwierdzenia wykonania zlecenia brokerskiego kupna lub sprzedaży papierów wartościowych, otrzymanego z giełdy lub rynku pozagiełdowego w czasie sesji, jeżeli dowody ewidencyjne

potwierdzające zawarcie transakcji nie są udostępniane bezpośrednio po zawarciu transakcji lub dom maklerski nie przetwarza tych dokumentów na bieżąco.

2. Rejestr sesji jest otwierany przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania.

3. Rejestr sesji jest prowadzony wyłącznie w celu sprawdzenia pokrycia zleceń klienta, gdy obowiązek sprawdzenia przez dom maklerski pokrycia wynika z odrębnych przepisów lub warunków umowy, albo w celu sprawdzenia, czy klient nie przekroczył limitu, o którym mowa w § 41 ust. 3.

4. Rejestr sesji jest zamykany z chwilą zakończenia sesji.

§ 21. 1. Na wniosek klienta banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych jest możliwe prowadzenie rejestru sesji dla tego klienta.

2. Rejestr sesji, o którym mowa w ust. 1, jest otwierany w domu maklerskim, z którym klient zawarł umowę o świadczenie usług brokerskich lub umowę o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne.

3. Początkowy zapis w rejestrze sesji jest dokonywany w wysokości uzgodnionej przez bank prowadzący rachunki papierów wartościowych z klientem i potwierdzonej domowi maklerskiemu przez ten bank.

§ 22. Dom maklerski zawierający transakcje na zlecenie innego domu maklerskiego będącego uczestnikiem Krajowego Depozytu przekazuje do niego potwierdzenie wykonania zlecenia brokerskiego w celu dokonania przez ten dom maklerski zapisu w rejestrze sesji.

§ 23. 1. Dom maklerski nie może wykorzystywać środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach pieniężnych w innym celu niż wykonywanie zleceń lub dyspozycji klienta oraz pokrycie opłat i prowizji z tytułu świadczonych klientowi usług lub pokrycie innych zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego, wynikających z umów o świadczenie usług przez dom maklerski, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Dom maklerski może wykonywać dyspozycje klienta dotyczące jego środków pieniężnych wyłącznie w celu:

- 1) realizacji zobowiązań wynikających z nabywania lub zbywania instrumentów finansowych;
- 2) pokrywania opłat, prowizji i innych zobowiązań klienta z tytułu umów zawartych między domem maklerskim i klientem lub z tytułu umów zawartych między klientem i towarzystwem funduszy inwestycyjnych dotyczących zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie;
- 3) dokonywania przelewów dotyczących ustanawiania depozytów zabezpieczających — w przypadku gdy obrót instrumentami finansowymi związany

jest z obowiązkiem posiadania przez klienta depozytu zabezpieczającego;

- 4) spłaty pożyczek i kredytów zaciągniętych na nabycie instrumentów finansowych;
- 5) wypłaty środków pieniężnych przez klienta;
- 6) przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy klienta lub na inny rachunek pieniężny klienta.

3. Dom maklerski, na podstawie i w granicach pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta, może składać dyspozycje dotyczące środków pieniężnych klienta zgromadzonych na rachunku pieniężnym klienta w innym domu maklerskim w celu realizacji zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego z tytułu usług świadczonych przez dom maklerski na rzecz klienta.

§ 24. 1. Na rachunku pieniężnym odrębnie są rejestrowane środki pieniężne:

- 1) służące jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań:
  - a) wynikających z pożyczek papierów wartościowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
  - b) wynikających z kredytów lub pożyczek środków pieniężnych na nabycie instrumentów finansowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
  - c) wynikających z instrumentów pochodnych,
  - d) wynikających z praw majątkowych,
  - e) wynikających z praw majątkowych na giełdzie towarowej,
  - f) innych, określonych w przepisach rozporządzenia;
- 2) będące przedmiotem:
  - a) blokady,
  - b) zabezpieczenia finansowego.

2. Środki służące jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań, określonych w ust. 1, mogą być rejestrowane łącznie dla wszystkich lub dla niektórych rodzajów zobowiązań, wymienionych w ust. 1, pod warunkiem prowadzenia przez dom maklerski dokumentacji pozwalającej na określenie wysokości środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie dla poszczególnych rodzajów zobowiązań.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy procedury Krajowego Depozytu wymagają łącznego rejestrowania środków służących jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań określonych w ust. 1.

§ 25. 1. Środki pieniężne klientów są zapisywane na rachunkach bankowych prowadzonych dla domu maklerskiego odrębnie od środków pieniężnych domu maklerskiego.

2. Dom maklerski może otwierać lokaty terminowe, których przedmiotem są środki pieniężne klientów.

§ 26. 1. Zapisów na rachunkach papierów wartościowych oraz zapisów w rejestrach operacyjnych dokonuje się wyłącznie na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa Krajowy Depozyt.

2. Zapisów na rachunkach pieniężnych dokonuje się na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rachunkowa, a także na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów wystawionych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 27. Dowody, o których mowa w § 26, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 28. 1. Prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego przez dom maklerski, a także prowadzenie rachunku papierów wartościowych przez bank, odbywa się na podstawie umowy oraz regulaminu prowadzenia rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 pkt 22 i § 9 ust. 2 pkt 24.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) sposoby przekazywania przez klienta dyspozycji dotyczących papierów wartościowych i środków pieniężnych zapisanych na rachunku;
- 3) sposób naliczania odsetek od środków zgromadzonych na rachunku pieniężnym oraz tryb określania ich wysokości, jeżeli umowa określa oprocentowanie tych środków;
- 4) sposoby udzielania przez klienta pełnomocnictw;
- 5) tryb, warunki i przyczyny ustanawiania lub zniesienia blokady papierów wartościowych, praw do otrzymania papierów wartościowych oraz środków pieniężnych klienta;
- 6) sposoby postępowania z papierami wartościowymi, na których ustanowiono ograniczone prawo rzeczowe lub których zbywalność jest ograniczona;
- 7) sposoby postępowania z papierami wartościowymi, stanowiącymi przedmiot zabezpieczenia umowy kredytu lub pożyczki, jeżeli zabezpieczenia nie dokonano w drodze ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego;
- 8) tryb i warunki przenoszenia papierów wartościowych lub środków pieniężnych na rachunki klienta prowadzone przez inny podmiot;
- 9) terminy i sposoby wnoszenia przez klientów opłat związanych z prowadzeniem rachunków oraz sposób i tryb określania ich wysokości;

10) sposób sporządzania i przekazywania klientowi wyciągów z rachunków;

11) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;

12) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1, likwidacji rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, a także tryb postępowania z papierami wartościowymi oraz środkami pieniężnymi, odnośnie do których klient nie wydał dyspozycji;

13) tryb, terminy i warunki dokonywania zmian regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach.

3. W przypadku gdy na rachunku papierów wartościowych mają być również rejestrowane instrumenty pochodne, regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa dodatkowo:

- 1) sposoby ustalania wysokości depozytu zabezpieczającego oraz tryb informowania klienta o zmianie jego wysokości;
- 2) sposoby i tryb wnoszenia depozytu zabezpieczającego oraz jego uzupełniania;
- 3) tryb przekazywania żądania uzupełnienia zabezpieczenia do poziomu określonego umową i odrębnymi przepisami;
- 4) sposób postępowania domu maklerskiego lub banku w przypadku niewniesienia lub niezuzupełnienia przez klienta zabezpieczenia lub przekroczenia limitów zaangażowania, określonych przez Krajowy Depozyt lub podmiot organizujący rynek.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, bank ma obowiązek uzyskać od klienta informację o Numerze Identyfikacji Klienta w Krajowym Depozycie, jeżeli klient posiada już taki numer.

5. Postanowienia, o których mowa w ust. 3, mogą być przedmiotem odrębnego regulaminu.

6. Przepisów ust. 2 dotyczących rachunku pieniężnego nie stosuje się do banków prowadzących rachunki papierów wartościowych.

§ 29. 1. Dom maklerski, który świadczy usługi polegające na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, prowadzi dla klienta rachunek praw majątkowych na podstawie umowy, o której mowa w § 11 ust. 1. Zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku praw majątkowych określa regulamin prowadzenia rachunków praw majątkowych, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 pkt 25 i § 9 ust. 2 pkt 25.

2. Do regulaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2, a w przypadku gdy na rachunkach praw majątkowych mają być rejestrowane prawa majątkowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, do regulaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 3.

3. Przepisów ust. 1 i 2 dotyczących obowiązku opracowania regulaminu prowadzenia rachunków praw majątkowych nie stosuje się, jeżeli konstrukcja praw majątkowych lub specyfika obrotu tymi prawami majątkowymi uniemożliwiają uregulowanie praw i obowiązków związanych z prowadzeniem rachunków praw majątkowych w sposób jednolity dla wszystkich klientów, na rzecz których prowadzone są przez dom maklerski rachunki praw majątkowych.

4. W przypadku wskazanym w ust. 3, w umowie, o której mowa w § 11 ust. 1, określa się zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku praw majątkowych. Do umowy stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2, a w przypadku gdy w ramach usług, o których mowa w ust. 1, wykonywane są zlecenia klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, do umowy stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 3.

5. Zapisów na rachunku praw majątkowych dokonuje się na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określają zasady przyjęte w obrocie danymi prawami majątkowymi.

6. Dowody, o których mowa w ust. 5, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

7. Dom maklerski jest obowiązany do ewidencjonowania praw majątkowych w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację osób, którym te prawa przysługują.

8. Do rachunków praw majątkowych stosuje się odpowiednio przepisy § 19 ust. 3 i 4.

§ 30. 1. Dom maklerski, który świadczy usługi polegające na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są prawa majątkowe na giełdzie towarowej, prowadzi dla klienta na podstawie umowy, o której mowa w § 13 ust. 1, rachunek transakcji giełdowych. Zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku transakcji giełdowych określa regulamin prowadzenia rachunków transakcji giełdowych, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 pkt 26 oraz § 9 ust. 2 pkt 27.

2. Do regulaminu prowadzenia rachunku transakcji giełdowych stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2 i 3.

3. Zapisów na rachunku transakcji giełdowych dokonuje się na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rozrachunkowa.

4. Dowody, o których mowa w ust. 3, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

5. Do rachunków transakcji giełdowych stosuje się odpowiednio przepisy § 19 ust. 2 — w zakresie, w ja-

kim na rachunkach transakcji giełdowych zapisywane są prawa majątkowe na giełdzie towarowej, którymi obrót obsługiwany jest przez Krajowy Depozyt, oraz § 19 ust. 3 i 4.

§ 31. 1. Dom maklerski, który świadczy usługi polegające na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty rynku niepublicznego, prowadzi dla klienta rachunek lub rejestr tych instrumentów na podstawie umowy, o której mowa w § 12. Zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku lub rejestru instrumentów rynku niepublicznego określa regulamin rejestrowania instrumentów rynku niepublicznego, z zastrzeżeniem ust. 4 oraz § 8 ust. 3 pkt 27 i § 9 ust. 2 pkt 28.

2. Do regulaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2, a w przypadku gdy w ramach usług, o których mowa w ust. 1, wykonywane są zlecenia klienta, których przedmiotem są niepubliczne instrumenty finansowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, do regulaminu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2 i 3.

3. Przepisów ust. 1 i 2 dotyczących obowiązku opracowania regulaminu prowadzenia rachunków lub rejestrów niepublicznych instrumentów finansowych nie stosuje się, jeżeli konstrukcja tych instrumentów lub specyfika dokonywania nimi obrotu uniemożliwiają uregulowanie praw i obowiązków związanych z prowadzeniem rachunków lub rejestrów niepublicznych instrumentów finansowych w sposób jednolity dla wszystkich klientów, na rzecz których prowadzone są przez dom maklerski rachunki lub rejestry niepublicznych instrumentów finansowych.

4. W przypadku wskazanym w ust. 3, w umowie, o której mowa w § 12, określa się zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku lub rejestru niepublicznych instrumentów finansowych. Do umowy stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2, a w przypadku gdy w ramach usług, o których mowa w ust. 1, wykonywane są zlecenia klienta, których przedmiotem są niepubliczne instrumenty finansowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, do umowy stosuje się odpowiednio przepisy § 28 ust. 2 i 3.

5. Zapisów na rachunkach lub w rejestrach, o których mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określają zasady przyjęte w obrocie danymi niepublicznymi instrumentami finansowymi.

6. Dowody, o których mowa w ust. 5, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

7. Dom maklerski jest obowiązany do ewidencjonowania niepublicznych instrumentów finansowych w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację

osób, którym przysługują prawa wynikające z danych niepublicznych instrumentów finansowych.

8. Do rachunków i rejestrów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 19 ust. 2 — w zakresie, w jakim na rachunkach lub rejestrach zapisywane są niepubliczne instrumenty finansowe, którymi obrót obsługiwany jest przez Krajowy Depozyt, oraz § 19 ust. 3 i 4.

9. Wskazany w ust. 1 obowiązek prowadzenia dla klienta rachunku lub rejestru instrumentów rynku niepublicznego nie powstaje w przypadku świadczenia przez dom maklerski, w sposób incydentalny, usługi wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem są te instrumenty.

§ 32. 1. W przypadku zmiany regulaminów, o których mowa w § 28—31, dom maklerski informuje klienta o treści zmiany w takim terminie, aby klient mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a rozwiązanie umowy nastąpiło przed dniem wejścia w życie zmian.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych w przypadku zmiany regulaminu prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

§ 33. 1. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału, do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych stosuje się odpowiednio § 18 w zakresie odnoszącym się do rejestru operacyjnego oraz § 19 ust. 2—4, § 20, § 26 ust. 1 i § 27.

2. W odniesieniu do usług świadczonych na rzecz klientów, którzy podpisali z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę, o której mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych nie stosuje się przepisów niniejszego oddziału dotyczących prowadzenia rejestru operacyjnego.

Rozdział 3

Zawieranie transakcji i dokonywanie rozliczeń

Oddział 1

Transakcje papierami wartościowymi na rynku regulowanym

§ 34. 1. Dom maklerski świadczy usługi brokerskie, przyjmując do wykonania, z zastrzeżeniem § 40, pisemne zlecenie, które zawiera w szczególności:

- 1) dane, ustalone z klientem, umożliwiające jednoznaczny identyfikację klienta;
- 2) datę i czas wystawienia;
- 3) rodzaj i liczbę papierów wartościowych będących przedmiotem zlecenia;
- 4) przedmiot zlecenia (kupno lub sprzedaż papierów wartościowych);

- 5) określenie ceny;
- 6) oznaczenie terminu ważności zlecenia;
- 7) podpis klienta lub jego pełnomocnika, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli w jednym dokumencie zamieszczono więcej niż jedno zlecenie, powinien on zawierać wyraźne określenie liczby zleceń. W takim przypadku jest wystarczające złożenie jednego podpisu klienta lub jego pełnomocnika.

3. W przypadku zlecenia składanego przez podmiot posiadający zezwolenie, o którym mowa w art. 35 ustawy, zlecenie to nie zawiera imienia i nazwiska (nazwy lub firmy) ani innych danych umożliwiających identyfikację klienta, na którego rachunek jest dokonywana transakcja będąca przedmiotem zlecenia klienta.

4. W przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 1, zlecenie powinno zawierać dodatkowo dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację podmiotu, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy.

5. W przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 2, zlecenie powinno zawierać dodatkowo oznaczenie klienta lub klientów, którzy zawarli z bankiem umowę, o której mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, oraz na których rachunek zostało złożone zlecenie, pozwalające na jednoznaczną jego lub ich identyfikację, jeżeli umowa zawarta przez dom maklerski z podmiotem, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, nie przewiduje obowiązku wskazywania przez ten podmiot domowi maklerskiemu do końca dnia, w którym wykonane zostało zlecenie klienta, osób, na rzecz których zostało złożone zlecenie, ze wskazaniem liczby nabywanych lub zbywanych papierów wartościowych dla poszczególnych osób. W przypadku zleceń klienta wykonywanych częściowo przekazywanie informacji powinno następować każdego dnia, w którym wykonywane było zlecenie klienta, w zakresie, w jakim dotyczy wykonywanej w tym dniu części tego zlecenia.

6. W przypadku zlecenia klienta umożliwiającego wystawienie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego, zamiast liczby papierów wartościowych można podać maksymalną łączną wartość transakcji, będących wynikiem wykonania tego zlecenia.

7. Zlecenie klienta może zawierać dodatkowe warunki jego wykonania, jeżeli nie są one sprzeczne z odrębnymi przepisami i regulaminami przeprowadzania transakcji na rynku regulowanym, na który jest przekazywane. W szczególności dotyczy to zlecenia klienta umożliwiającego wystawianie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego.

8. Zlecenie powinno zawierać odpowiednie oznaczenia, pozwalające na odróżnienie go od innych zleceń, jeżeli:

- 1) dotyczy sprzedaży papierów wartościowych pożyczonych przez dom maklerski;
- 2) jego przedmiotem jest kupno papierów wartościowych za środki pieniężne pożyczone od domu maklerskiego;

3) zawiera klauzulę umożliwiającą wystawianie na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia brokerskiego.

9. Na wniosek klienta, zlecenie złożone na podstawie rekomendacji maklera papierów wartościowych, udzielonej na warunkach określonych w regulaminie świadczenia usług brokerskich, powinno zawierać odpowiednie oznaczenia pozwalające na odróżnienie go od innych zleceń.

10. W przypadku gdy przedmiotem zlecenia jest kupno lub sprzedaż papierów wartościowych, które są przedmiotem obrotu na więcej niż jednym rynku regulowanym, zlecenie powinno również wskazywać rynek regulowany, na którym ma zostać wykonane.

11. W przypadku gdy zlecenie składane jest przez pełnomocnika klienta, powinno ono również zawierać wskazanie danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację osoby składającej zlecenie.

§ 35. 1. Zarządzający może wystawiać jedno zlecenie na rzecz swoich klientów, pod warunkiem że w zleceniu tym określi liczbę kupowanych lub sprzedawanych papierów wartościowych dla poszczególnych klientów oraz sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku częściowego wykonania zlecenia klienta.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawarta przez dom maklerski z zarządzającym przewiduje obowiązek wskazywania przez zarządzającego domowi maklerskiemu do końca dnia, w którym wykonane zostało zlecenie klienta, liczby nabywanych lub zbywanych papierów wartościowych dla poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie. W przypadku zleceń klienta wykonywanych częściowo, przekazywanie informacji powinno nastąpić każdego dnia, w którym wykonywane było zlecenie klienta, w zakresie, w jakim dotyczy wykonywanej w tym dniu części tego zlecenia.

3. W przypadku gdy zlecenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy klientów, dla których zarządzający realizuje jednakową strategię inwestycyjną, zamiast liczby kupowanych lub sprzedawanych papierów wartościowych dla poszczególnych klientów w zleceniu może zostać określony rodzaj danej strategii inwestycyjnej, przy czym zarządzający jest obowiązany określić liczbę papierów wartościowych kupowanych i sprzedawanych dla poszczególnych klientów przed rozliczeniem zawartych transakcji, chyba że regulamin świadczenia usług zarządzania portfelem instrumentów finansowych określa szczegółowo sposób postępowania domu maklerskiego przy rozdzielaniu zawartych transakcji na rzecz poszczególnych klientów objętych zleceniem klienta.

4. Przez zarządzającego, o którym mowa w ust. 1, rozumie się:

- 1) dom maklerski świadczący usługę zarządzania portfelami instrumentów finansowych;
- 2) towarzystwo funduszy inwestycyjnych świadczące usługę zarządzania cudzym portfelem papierów wartościowych na zlecenie;

3) towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające zbiorczymi portfelami papierów wartościowych uczestników funduszy inwestycyjnych;

4) zagraniczną firmę inwestycyjną oraz podmiot, o którym mowa w art. 52 ust. 2 ustawy, świadczące poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługę zarządzania portfelem instrumentów finansowych na zlecenie.

§ 36. Upoważniony pracownik domu maklerskiego potwierdza, z zastrzeżeniem § 40 ust. 4, przyjęcie zlecenia do wykonania przez złożenie podpisu na dokumencie zawierającym zlecenie lub zlecenia. Obowiązek potwierdzenia złożenia zlecenia nie dotyczy zleceń wystawianych zgodnie z § 38 ust. 2 oraz § 39 ust. 2.

§ 37. 1. Na podstawie zlecenia klienta, którego przedmiotem są papiery wartościowe, dom maklerski wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie, które są przekazywane na odpowiedni rynek, z wyłączeniem zleceń klienta wykonywanych na zasadach określonych w art. 117 ust. 2 ustawy.

2. W przypadku gdy przedmiotem zlecenia klienta są papiery wartościowe będące w obrocie na kilku rynkach regulowanych, a klient nie określił w zleceniu rynku, na którym zlecenie ma zostać wykonane, dom maklerski zobowiązany jest wykonać zlecenie klienta na rynku, na którym możliwe jest osiągnięcie najlepszego rezultatu dla klienta, biorąc pod uwagę w szczególności cenę papieru wartościowego, koszty zawieranej transakcji oraz czas i prawdopodobieństwo zawarcia transakcji.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, dom maklerski jest obowiązany poinformować klienta w przekazywanym mu potwierdzeniu zawarcia transakcji o rynku regulowanym, na którym zostało wykonane zlecenie klienta.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio w sytuacji, gdy przedmiotem zlecenia klienta jest nabycie lub zbycie papierów wartościowych będących w obrocie na rynku regulowanym i zagranicznym rynku regulowanym.

5. W przypadku gdy zlecenie nie zawiera wszystkich danych, o których mowa w § 34 ust. 1, lub nie może być przyjęte przez dom maklerski do wykonania z innych powodów, dom maklerski niezwłocznie informuje o tym klienta w sposób uzgodniony w umowie z klientem.

§ 38. 1. Dom maklerski może przyjmować do wykonania zlecenia wystawiane na podstawie dyspozycji klienta przekazywanych do domu maklerskiego za pomocą telefonu, telefaksu, modemu lub innych urządzeń technicznych, z zastrzeżeniem § 39 ust. 1, jeżeli przewidują to odpowiednie umowy, o których mowa w § 8—13, a klient udzielił pełnomocnictwa do wystawiania na podstawie takich dyspozycji zleceń. Pełnomocnictwo może być udzielone imiennie wskazanemu pracownikowi domu maklerskiego lub pracownikom danego domu maklerskiego albo temu domowi, według wyboru klienta.

2. Na podstawie dyspozycji, o której mowa w ust. 1, upoważniony pracownik domu maklerskiego wystawia zlecenie za pomocą elektronicznych nośników informacji, w sposób zapewniający identyfikację upoważnionego pracownika domu maklerskiego. Przez wystawienie zlecenia rozumie się również podpisanie przez upoważnionego pracownika domu maklerskiego dyspozycji klienta zawierającej dane, o których mowa w § 34 ust. 1.

3. Najpóźniej do końca dnia, na który zostało wystawione zlecenie, upoważniony pracownik domu maklerskiego potwierdza zgodność zlecenia z dyspozycją klienta za pomocą elektronicznych nośników informacji, w sposób zapewniający identyfikację osoby dokonującej potwierdzenia. Potwierdzenie może także nastąpić przez złożenie podpisu na wydruku zlecenia lub zleceń albo na zleceniu wystawionym na podstawie dyspozycji klienta zgodnie z ust. 2.

4. Osoba dokonująca potwierdzenia zgodności zlecenia z dyspozycją klienta nie może być jednocześnie osobą, która wystawiła zlecenie na podstawie dyspozycji, o której mowa w ust. 1.

5. System informatyczny domu maklerskiego powinien umożliwiać wydrukowanie zleceń wystawionych za pomocą elektronicznych nośników informacji zgodnie z ust. 2, wraz z oznaczeniem osoby wskazanej w tym przepisie, a w przypadku gdy potwierdzenie zgodności zlecenia z dyspozycją klienta nastąpiło również za pomocą tych nośników zgodnie z ust. 3 — wraz z oznaczeniem osoby wskazanej w tym przepisie.

§ 39. 1. Dom maklerski może przyjmować do wykonania zlecenia wystawione na podstawie dyspozycji klienta przekazywanych do domu maklerskiego za pomocą elektronicznych nośników informacji, o ile przewidują to odpowiednio regulaminy lub umowy, o których mowa w § 8—13, a klient udzielił domowi maklerskiemu pełnomocnictwa do wystawiania na podstawie takich dyspozycji zleceń.

2. Dom maklerski przy użyciu systemu informatycznego potwierdza przyjęcie dyspozycji klienta złożonej w sposób określony w ust. 1 oraz wystawia na jej podstawie przy użyciu systemu informatycznego zlecenie.

3. Najpóźniej do końca dnia, na który zostało wystawione zlecenie, pracownik określony w § 36 potwierdza zgodność zlecenia z dyspozycją klienta za pomocą elektronicznych nośników informacji, w sposób zapewniający identyfikację osoby dokonującej potwierdzenia. Potwierdzenie może także nastąpić przez złożenie podpisu na wydruku zlecenia lub zleceń.

4. System informatyczny domu maklerskiego powinien umożliwiać wydrukowanie zleceń wystawionych w sposób, o którym mowa w ust. 2, a w przypadku gdy potwierdzenie zgodności zlecenia z dyspozycją klienta nastąpiło w sposób określony w ust. 3 — wraz z oznaczeniem osoby dokonującej tego potwierdzenia.

§ 40. 1. Dom maklerski może przyjmować do wykonania zlecenia złożone za pomocą elektronicznych

nośników informacji, o ile przewidują to odpowiednio regulaminy lub umowy, o których mowa w § 8—13.

2. Dom maklerski jest obowiązany sprawdzić, czy zlecenie złożone w sposób określony w ust. 1 zawiera dane, o których mowa w § 34 ust. 1.

3. Zlecenie złożone w sposób określony w ust. 1 powinno zostać opatrzone przez osobę składającą zlecenie bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą kwalifikowanego certyfikatu.

4. Dom maklerski przy użyciu systemu informatycznego domu maklerskiego potwierdza przyjęcie zlecenia złożonego w sposób określony w ust. 1.

§ 41. 1. Na zasadach określonych w regulaminie świadczenia usług brokerskich, dom maklerski wystawia zlecenia brokerskie kupna papierów wartościowych na podstawie zlecenia klienta, pod warunkiem że klient:

- 1) posiada pełne pokrycie wartości zlecenia klienta i przewidywanej prowizji w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego;
- 2) w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego posiada częściowe pokrycie wartości zlecenia klienta w wysokości uzgodnionej w umowie o świadczenie usług brokerskich, pod warunkiem że zostały ustanowione zabezpieczenia określone w § 44 ust. 2 i 3 na pozostałą część wartości zlecenia klienta i przewidywanej prowizji;
- 3) w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego posiada ustanowione zabezpieczenia określone w § 44 ust. 2 i 3 na całkowitą wartość zlecenia klienta i przewidywanej prowizji, albo
- 4) w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego posiada częściowe pokrycie wartości zlecenia klienta, bez ustanowienia zabezpieczeń określonych w § 44 ust. 2 i 3.

2. Dom maklerski może odstąpić od wymogu posiadania przez klienta całkowitego lub częściowego pokrycia wartości zlecenia klienta i przewidywanej prowizji, a także od wymogu ustanowienia przez klienta zabezpieczeń określonych w § 44 ust. 2 i 3, w przypadku gdy w opinii domu maklerskiego pozwala na to ocena stanu finansowego i wiarygodności klienta dokonana zgodnie z § 44 ust. 1.

3. Dom maklerski określi w umowie o świadczenie usług brokerskich limit maksymalnej wysokości należności domu maklerskiego od klienta z tytułu transakcji zawartych w wyniku wykonania zleceń klienta, które:

- 1) powinny być zabezpieczone przez klienta w sposób określony w § 44 ust. 2 i 3, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub
- 2) nie wymagają zabezpieczenia, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 oraz ust. 2.

4. Wartość zlecenia klienta, którego przedmiotem jest nabycie papierów wartościowych, ustala się jako

maksymalną kwotę zobowiązania, które może powstać z tytułu pełnej zapłaty za nabywane papiery wartościowe, przy całkowitym wykonaniu zlecenia klienta.

5. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości udzielenia klientowi pożyczki na zakup papierów wartościowych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 42. 1. W przypadku gdy w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego rejestr sesji nie został otwarty, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 41 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, jest suma niezablokowanych środków pieniężnych klienta zdeponowanych na jego rachunku pieniężnym.

2. Suma, o której mowa w ust. 1, jest zwiększana o sumę środków pieniężnych stanowiących należności klienta z tytułu zawartych transakcji, jeżeli rozliczenie tych transakcji w Krajowym Depozycie powinno nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozliczenie transakcji kupna papierów wartościowych, pod warunkiem że rozliczenie transakcji sprzedaży papierów wartościowych jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

3. W przypadku gdy brokerskie zlecenie kupna papierów wartościowych jest wystawiane po otwarciu przez dom maklerski rejestru sesji, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 41 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, jest stan niezablokowanych środków pieniężnych w rejestrze sesji.

4. Przy sprawdzaniu pokrycia wartości zlecenia klienta, którego przedmiotem jest nabycie, wystawianego w przypadku określonym w ust. 3, środki pieniężne stanowiące należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży papierów wartościowych uwzględnia się tylko wtedy, gdy rozliczenie tych transakcji w Krajowym Depozycie powinno nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozliczenie danej transakcji kupna papierów wartościowych, oraz pod warunkiem, że rozliczenie transakcji sprzedaży papierów wartościowych jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

5. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 35 ust. 3, dom maklerski może odstąpić od wymogu sprawdzania pokrycia zlecenia klienta w rejestrach sesji lub na rachunkach pieniężnych poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie.

6. W przypadku gdy zarządzającym, o którym mowa w § 35 ust. 3, jest inny podmiot niż dom maklerski wykonujący zlecenie klienta, przepis ust. 5 stosuje się pod warunkiem zawarcia przez dom maklerski z zarządzającym umowy o gwarantowaniu rozliczenia.

7. Umowa, o której mowa w ust. 6, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania przez zarządzającego papierów wartościowych w przypadku, gdy przedmiotem zlecenia klienta jest zbycie papierów wartościowych oraz gwarantowania przez zarządzającego zapłaty w przypadku, gdy przedmiotem zlecenia klienta jest nabycie papierów wartościowych,

w sytuacji gdy papiery wartościowe lub środki pieniężne klientów zarządzającego nie wystarczają do pełnego rozliczenia transakcji.

§ 43. 1. W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług brokerskich na warunkach określonych w § 41 ust. 1 pkt 2—4 i ust. 2, umowa ta powinna określać obowiązek dokonania przez klienta zapłaty najpóźniej w dniu rozliczenia transakcji w Krajowym Depozycie, w wysokości zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego z tytułu zawartych transakcji kupna papierów wartościowych, pomniejszonych o należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży papierów wartościowych rozliczanych w Krajowym Depozycie w tym dniu.

2. Termin dokonania zapłaty określa umowa o świadczenie usług brokerskich.

§ 44. 1. W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług brokerskich na warunkach określonych w § 41 ust. 1 pkt 2 i 3, dom maklerski żąda ustanowienia zabezpieczenia zapłaty należności przez klienta.

2. Zabezpieczeniem, o którym mowa w ust. 1, mogą być:

- 1) gwarancja bankowa;
- 2) akredytywa;
- 3) papiery wartościowe zablokowane na rachunku papierów wartościowych klienta;
- 4) środki pieniężne zablokowane na rachunku bankowym klienta;
- 5) czek potwierdzony przez bank.

3. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, może być również ustanowione w innej formie, jeżeli zabezpieczenie to gwarantuje pewną i płynną jego realizację.

4. W przypadku gdy klient ustanowił na rzecz domu maklerskiego zabezpieczenia określone w ust. 2 pkt 3 i 4, dom maklerski powinien posiadać wystawione przez klienta pełnomocnictwo, odpowiednio do sprzedaży zablokowanych papierów wartościowych lub praw do papierów wartościowych albo do dokonania przelewu środków pieniężnych klienta znajdujących się w banku, do wysokości roszczenia domu maklerskiego z tytułu nieopłacenia przez klienta transakcji kupna papierów wartościowych wraz z prowizją.

5. W przypadku gdy zabezpieczeniem, o którym mowa w ust. 1, są papiery wartościowe zablokowane na rachunku papierów wartościowych klienta, zabezpieczenie to powinno być ustanowione w wysokości zabezpieczającej interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań.

6. W chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego środki pieniężne klienta stanowiące pokrycie zlecenia klienta, którego przedmiotem jest nabycie papierów wartościowych, są blokowane na rachunku pieniężnym lub w rejestrze sesji.

7. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 35 ust. 2, dom maklerski może odstąpić od wymogu dokonywania blokady środków pieniężnych na rachunkach pieniężnych lub w rejestrach sesji prowadzonych dla poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie brokerskie. Przepisy § 42 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

8. Środki pieniężne zablokowane na rachunku pieniężnym klienta, stanowiące pokrycie zleceń klienta, których przedmiotem jest nabycie papierów wartościowych, wykonanych w trakcie sesji, mogą być odblokowane w takiej wysokości, aby zablokowane środki pieniężne były wystarczające na rozliczenie przez dom maklerski transakcji zawartych w trakcie tej sesji.

§ 45. 1. Dom maklerski uzależni zawarcie umowy o świadczenie usług brokerskich na warunkach określonych w § 41 ust. 1 pkt 2—4 i ust. 2 od złożenia przez klienta, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, oświadczenia o jego sytuacji finansowej, jak również opracuje system kryteriów, na podstawie których określane będą limity, o których mowa w § 41 ust. 3, oraz na podstawie których będzie podejmowana decyzja o zaproponowaniu klientowi określonego trybu dokonywania zapłaty z tytułu wykonania zleceń klienta nabycia papierów wartościowych.

2. W umowie o świadczenie usług brokerskich, zawartej na warunkach określonych w § 41 ust. 1 pkt 2 i 4, dom maklerski powinien zastrzec możliwość różnicowania wysokości pokrycia, w zależności od płynności papierów wartościowych będących przedmiotem zlecenia klienta nabycia papierów wartościowych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym.

§ 46. 1. W przypadku gdy klient nie dokonał zapłaty w wysokości, o której mowa w § 43 ust. 1, w terminie i na zasadach określonych w umowie o świadczenie usług brokerskich, a nie jest możliwe zaspokojenie roszczeń domu maklerskiego na podstawie zabezpieczeń określonych w § 44 ust. 2 i 3, dom maklerski może zaspokoić swoje roszczenia z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski.

2. W przypadku gdy klient podjął działania mające na celu niedokonanie zapłaty w wysokości, o której mowa w § 43 ust. 1, w terminie określonym w umowie o świadczenie usług brokerskich, dom maklerski przez okres co najmniej 6 miesięcy wykonuje zlecenia klienta nabycia papierów wartościowych, wyłącznie pod warunkiem posiadania przez tego klienta pełnego pokrycia.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dom maklerski może odstąpić od zachowania warunku posiadania przez niego pełnego pokrycia.

4. Papiery wartościowe nieopłacone przez klienta są zapisywane na rachunku papierów wartościowych klienta.

§ 47. 1. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia klienta, którego przedmiotem jest zbycie papierów wartościowych, pod warunkiem że klient posiada niezablokowane papiery wartościowe lub prawa do otrzymania papierów wartościowych, będące przedmiotem tego zlecenia, zapisane w rejestrze operacyjnym lub rejestrze sesji, a jeżeli zlecenie sprzedaży papierów wartościowych złożył podmiot, o którym mowa w art. 94 ust. 1 ustawy — pod warunkiem, że takie papiery wartościowe lub prawa do otrzymania papierów wartościowych są zapisane w rejestrze operacyjnym lub rejestrze sesji prowadzonym dla zbywcy, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 2 ustawy.

2. Dom maklerski może blokować papiery wartościowe w rejestrze operacyjnym lub w rejestrze sesji na podstawie informacji o złożeniu zlecenia, którego przedmiotem jest sprzedaż papierów wartościowych, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Dom maklerski może odstąpić od dokonania blokady papierów wartościowych, jeżeli w jego ocenie klient nie będzie podejmował działań uniemożliwiających lub utrudniających terminowe rozliczenie transakcji oraz jego sytuacja finansowa uzasadnia założenie, że zaspokoi roszczenie domu maklerskiego, gdyby ten poniósł szkodę w następstwie działań klienta niezgodnych z treścią zobowiązania zaciągniętego na jego rachunek w obrocie regulowanym.

4. Dom maklerski dokona blokady w każdym przypadku, gdy zażąda tego uczestnik Krajowego Depozytu ponoszący odpowiedzialność za rozliczenie transakcji zgodnie z zasadami określającymi funkcjonowanie systemu, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

5. W przypadku gdy klient, o którym mowa w ust. 3, podjął działania uniemożliwiające lub utrudniające terminowe rozliczenie transakcji przez dom maklerski, dom maklerski przez okres co najmniej 6 miesięcy będzie wykonywał zlecenia klienta zbycia papierów wartościowych, jedynie pod warunkiem zablokowania papierów wartościowych lub praw do otrzymania papierów wartościowych będących przedmiotem tego zlecenia.

6. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 35 ust. 2, dom maklerski może odstąpić od wymogu badania pokrycia, o którym mowa w ust. 1, oraz od wymogu dokonywania blokady papierów wartościowych w rejestrach operacyjnych lub w rejestrach sesji prowadzonych dla poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie. Przepisy § 42 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

§ 48. Środki zablokowane na pokrycie zleceń klienta, których przedmiotem jest nabycie lub zbycie papierów wartościowych, mogą zostać odblokowane przed otrzymaniem z rynku regulowanego dokumentów ewidencyjnych, na podstawie informacji, które zgodnie z zasadami obowiązującymi na danym rynku pozwalają na stwierdzenie, że transakcja na pewno nie została zrealizowana.

§ 49. 1. W razie stwierdzenia braku pokrycia dla zlecenia klienta, dom maklerski wykonuje zlecenie klienta zbycia do wysokości pokrycia, o którym mowa w § 47 ust. 1, a zlecenie klienta nabycia — do wysokości pokrycia i posiadanych zabezpieczeń, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 1—3, albo odstępuje od wykonania zlecenia klienta. Przyjęty sposób postępowania określa regulamin świadczenia usług brokerskich.

2. W przypadku składania kilku zleceń kolejność wykonywania zleceń klienta określa klient.

§ 50. 1. Dom maklerski dokonuje zapisów w rejestrze operacyjnym, przed rozliczeniem transakcji w Krajowym Depozycie, na podstawie dowodów ewidencyjnych otrzymanych i wystawionych zgodnie z § 26 i 27, jeżeli rozliczenie transakcji kupna papierów wartościowych jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

2. Dom maklerski dokonuje zapisów na rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnym klienta po rozliczeniu transakcji w Krajowym Depozycie, najpóźniej do końca dnia, w którym nastąpiło rozliczenie, na podstawie dowodów ewidencyjnych, otrzymanych i wystawionych zgodnie z § 26 i 27.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do dokonywania zapisów w rejestrze operacyjnym oraz na rachunku papierów wartościowych klienta prowadzonym przez bank prowadzący rachunki papierów wartościowych.

4. Na wniosek klienta dom maklerski po zakończeniu sesji doręcza klientowi, w sposób określony w regulaminie świadczenia usług brokerskich, potwierdzenie zawarcia transakcji.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do transakcji zawieranych w wykonaniu zleceń klienta w przypadku, gdy zlecenia zostały złożone przez zarządzającego portfelem instrumentów finansowych klienta w ramach tego zarządzania, a klient zrezygnował z prawa otrzymywania od domu maklerskiego wykonującego zlecenia potwierdzeń tych transakcji.

§ 51. Dom maklerski, wykonując czynności polegające na nabywaniu lub zbywaniu papierów wartościowych na własny rachunek, w celu realizacji zadań związanych z organizacją rynku regulowanego, jest obowiązany do składania ofert kupna lub sprzedaży papierów wartościowych i wykonywania zawartych transakcji na warunkach określonych na danym rynku regulowanym.

§ 52. O ile przepisy regulujące obrót instrumentami finansowymi innymi niż papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu nie stanowią inaczej oraz umożliwiają do konstrukcja instrumentu finansowego oraz charakter usługi, przepisy § 34—41, § 42 ust. 1, 2 i 5—7 oraz § 43—50 stosuje się odpowiednio do wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem jest nabycie lub zbycie instrumentów finansowych innych niż papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, z wyłączeniem instrumentów pochodnych.

Oddział 2

Transakcje instrumentami pochodnymi

§ 53. Do zleceń, których przedmiotem jest nabycie lub zbycie instrumentów pochodnych, stosuje się przepisy § 34—40 i 51.

§ 54. 1. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia klienta, którego przedmiotem jest zawarcie transakcji terminowej, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada depozyt zabezpieczający w wysokości nie mniejszej niż określona przez właściwą izbę rozrachunkową.

2. Niezwłocznie po rozliczeniu sesji, na której zawarta została transakcja terminowa, dom maklerski żąda od klienta uzupełnienia depozytu zabezpieczającego do wysokości nie mniejszej niż określona przez właściwą izbę rozrachunkową lub:

- 1) umożliwi wypłacenie nadwyżki kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający wniesiony w środkach pieniężnych;
- 2) znosi blokadę papierów wartościowych stanowiących nadwyżkę ponad wymaganą wysokość depozytu zabezpieczającego — zgodnie ze sposobem określonym w umowie z klientem lub na podstawie jego dyspozycji, w przypadku depozytu zabezpieczającego wniesionego w papierach wartościowych.

§ 55. 1. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia klienta, którego przedmiotem jest nabycie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada pełne pokrycie wartości zlecenia klienta i przewidywanej prowizji, ustalone na zasadach określonych w § 42.

2. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia klienta, którego przedmiotem jest wystawienie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada depozyt zabezpieczający, o którym mowa w § 54 ust. 1.

3. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia klienta, którego przedmiotem jest sprzedaż opcji, pod warunkiem że klient posiada tę opcję w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego.

§ 56. Do transakcji instrumentami pochodnymi stosuje się przepisy § 50.

§ 57. Dom maklerski wykonuje zlecenia klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne inne niż określone w § 54 i 55, na warunkach określonych przez Krajowy Depozyt lub podmiot organizujący rynek. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio.

§ 58. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do wykonywania zleceń klienta, których przedmiotem są:

- 1) prawa majątkowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego;

- 2) prawa majątkowe na giełdzie towarowej;
- 3) zagraniczne instrumenty finansowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, o ile co innego nie wynika z przepisów regulujących obrót na danym zagranicznym rynku regulowanym;
- 4) niepubliczne instrumenty finansowe, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego.

Oddział 3

Szczególne zasady postępowania w przypadku, gdy papiery wartościowe klienta są rejestrowane w banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych lub w Krajowym Depozycie

§ 59. 1. Dom maklerski, który nie prowadzi rachunku papierów wartościowych klienta, z którym zawarł umowę o świadczenie usług brokerskich, zawiera z bankiem prowadzącym rachunek papierów wartościowych klienta umowę o dostarczanie papierów wartościowych.

2. Dom maklerski, który nie prowadzi rachunku pieniężnego klienta, z którym zawarł umowę o świadczenie usług brokerskich, zawiera z bankiem prowadzącym rachunek papierów wartościowych lub rachunek bankowy tego klienta umowę o gwarantowaniu zapłaty.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń klienta zbycia, a także ich potwierdzenia przez bank prowadzący rachunek papierów wartościowych i rozliczania w przypadku wykonania zlecenia klienta.

4. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera w szczególności tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń klienta nabycia papierów wartościowych, a także ich potwierdzenia przez bank prowadzący rachunek papierów wartościowych lub rachunek bankowy klienta i rozliczania w przypadku wykonania zlecenia klienta.

5. Umowa, o której mowa w ust. 2, może określać możliwość żądania przez dom maklerski złożenia przez bank prowadzący rachunek papierów wartościowych lub rachunek bankowy klienta zabezpieczenia na warunkach określonych w § 41 ust. 1 pkt 2 i 3.

§ 60. W przypadku gdy złożono zlecenie sprzedaży papierów wartościowych rejestrowanych na rachunku prowadzonym przez bank, do obowiązków banku w zakresie dokonywania blokady papierów wartościowych w rejestrze operacyjnym stosuje się przepisy § 47 ust. 2—4 i 6.

§ 61. 1. Przepisów § 59 i 60 nie stosuje się do zleceń składanych przez lub na rachunek klienta, który podpisał z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mo-

wa w art. 34a ust. 1 ustawy, pod warunkiem że umowy wskazane w ust. 2 lub 3 są skutecznie zawarte i obowiązują w momencie rozliczenia transakcji zawartych na podstawie zleceń klienta.

2. W przypadku zleceń określonych w ust. 1, składanych na rachunek klienta przez podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, dom maklerski zawiera z tym podmiotem umowę o dostarczanie przez ten podmiot papierów wartościowych, która zawiera co najmniej określenie trybu i warunków dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń klienta zbycia, oraz umowę o gwarantowaniu przez ten podmiot zapłaty, która określa co najmniej tryb i warunki gwarantowania zapłaty, w przypadku zleceń klienta nabycia papierów wartościowych. Umowy te powinny dodatkowo zawierać:

- 1) określenie terminów dostarczania potwierdzeń zawarcia transakcji oraz trybu i warunków postępowania w przypadku, o którym mowa w art. 34a ust. 5 ustawy;
- 2) określenie sposobu ustalenia wysokości szkody poniesionej przez dom maklerski w przypadku, gdy dostarczenie papierów wartościowych lub środków pieniężnych lub też doręczenie potwierdzenia zawartej transakcji nastąpi później niż w dniu, w którym na rynku regulowanym powinno nastąpić rozliczenie transakcji;
- 3) wskazanie, czy podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, zawarł z bankiem, o którym mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, umowę o gwarantowaniu zapłaty i dostarczaniu papierów wartościowych na rzecz domu maklerskiego, określającą sytuację, gdy potwierdzenie zawartej transakcji zostało doręczone później niż w dniu, w którym na rynku regulowanym powinno nastąpić rozliczenie zawartych transakcji.

3. W przypadku zleceń składanych przez klienta, o którym mowa w ust. 1, bez pośrednictwa podmiotu, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, dom maklerski w umowie o świadczenie usług brokerskich zawartej z klientem określa tryb i warunki dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń klienta zbycia oraz tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń klienta nabycia papierów wartościowych. Do umowy tej stosuje się odpowiednio ust. 2.

4. Umowy, o których mowa w ust. 2 i 3, mogą określać możliwość żądania przez dom maklerski złożenia przez klienta lub podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, zabezpieczeń określonych w § 44 ust. 2 i 3, zapłaty należności lub dostarczenia papierów wartościowych.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów § 41—49 oraz 55 i 56. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepis § 45 ust. 1.

6. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości zawarcia przez dom maklerski z bankiem umów, o których mowa w § 59.

§ 62. Przepisy niniejszego oddziału, z wyjątkiem § 61, stosuje się także w przypadku, gdy rachunek papierów wartościowych klienta jest prowadzony w Krajowym Depozycie.

Oddział 4

Oferowanie instrumentów finansowych oraz przenoszenie instrumentów finansowych i środków pieniężnych klientów

§ 63. 1. Dom maklerski pośredniczący w oferowaniu papierów wartościowych jest obowiązany do przyjęcia zapisu na papiery wartościowe zgodnie z warunkami oferty.

2. Wpłaty pieniężne z tytułu zapisów na papiery wartościowe przyjmowane są przez dom maklerski w wysokości i na warunkach określonych w ofercie.

§ 64. 1. Oferujący dom maklerski jest obowiązany zawrzeć z emitentem umowę określającą tryb, terminy i warunki przekazania emitentowi środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy nabyli papiery wartościowe w obrocie pierwotnym.

2. Do środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy dokonali wpłat na papiery wartościowe emitenta, do czasu ich przekazania przez oferujący dom maklerski zgodnie z umową, o której mowa w ust. 1, przepis § 25 stosuje się odpowiednio.

§ 65. 1. Zapisanie papierów wartościowych nabytych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej na rachunku papierów wartościowych klienta prowadzonym w domu maklerskim lub banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych następuje w terminie 10 dni roboczych od dnia złożenia przez klienta odpowiedniego wniosku, chyba że warunki oferty przewidują krótszy termin.

2. W przypadku złożenia przez klienta wniosku o zarejestrowanie papierów wartościowych przed dniem ich zarejestrowania w Krajowym Depozycie, termin określony w ust. 1 biegnie od dnia otrzymania przez dom maklerski dokumentów potwierdzających zarejestrowanie papierów wartościowych w Krajowym Depozycie.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się również do zapisu na rachunku papierów wartościowych klienta, który nabył papiery wartościowe od klienta, któremu przydzielono te papiery.

§ 66. 1. Zapisanie papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych w związku z ich przeniesieniem, w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza rynkiem regulowanym, następuje w terminie 7 dni roboczych od dokonania transakcji lub wystąpienia zdarzenia, chyba że umowa przewiduje termin dłuższy.

2. Dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych podejmuje czynności związane z zapisaniem papierów wartościowych nabytych

w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza rynkiem regulowanym, po uprzednim przedstawieniu przez klienta odpowiednich dokumentów, na podstawie których nastąpić ma przeniesienie papierów wartościowych, sporządzonych zgodnie z odrębnymi przepisami, przy czym termin określony w ust. 1 biegnie od dnia ich przedstawienia.

3. Dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych może odmówić podjęcia czynności związanych z przeniesieniem papierów wartościowych w przypadku powzięcia na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 2, uzasadnionych wątpliwości wskazujących, że przeniesienie papierów wartościowych ma na celu obejście przepisów prawa.

4. Dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych odmawia podjęcia czynności określonych w ust. 2, gdy z dokumentów, o których mowa w ust. 2, wynika w sposób oczywisty, że przeniesienie papierów wartościowych jest sprzeczne z przepisami prawa.

5. Odmowa, o której mowa w ust. 3 lub 4, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych powinien mu umożliwić złożenie wyjaśnień w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

§ 67. Przeniesienie papierów wartościowych i środków pieniężnych klienta do innego domu maklerskiego lub banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych nie może trwać dłużej niż 7 dni roboczych od dnia złożenia dyspozycji, przy czym każdy z tych podmiotów jest obowiązany dokonać czynności niezbędnych do ich przeniesienia w terminie 3 dni roboczych.

§ 68. 1. Przepisy § 63—65 stosuje się odpowiednio do oferowania innych instrumentów finansowych niż papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu.

2. Przepisy § 66 i 67 stosuje się odpowiednio do zapisywania lub rejestrowania innych instrumentów finansowych niż papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu.

Oddział 5

Postępowanie domów maklerskich w przypadku ogłoszenia wezwań na nabywanie lub zamianę akcji

§ 69. W przypadku gdy zostało ogłoszone wezwanie do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, dom maklerski przyjmuje zapisy po sprawdzeniu, czy klient posiada akcje będące przedmiotem wezwania i czy zostały one zablokowane na jego rachunku.

§ 70. Dom maklerski jest obowiązany do przyjmowania zapisów na sprzedaż lub zamianę akcji zgodnie z warunkami określonymi w treści wezwania.

Oddział 6

Zarządzanie portfelami instrumentów finansowych

§ 71. 1. Na wniosek klienta dom maklerski świadczący usługę zarządzania portfelem instrumentów finansowych przekazuje klientowi raporty z wykonania umowy o zarządzanie portfelem instrumentów finansowych, które zawierają w szczególności:

- 1) informacje o składzie portfela klienta i wartości poszczególnych aktywów wchodzących w jego skład, według stanu na początek i koniec okresu sprawozdawczego;
- 2) informacje o łącznej wartości portfela klienta według stanu na początek i na koniec okresu sprawozdawczego;
- 3) zestawienie zawartych transakcji i dokonanych inwestycji w ramach zarządzania portfelem instrumentów finansowych tego klienta;
- 4) wskazanie wysokości poszczególnych opłat i prowizji pobranych w danym okresie sprawozdawczym w ramach zarządzania portfelem klienta oraz tytułów, z jakich zostały pobrane;
- 5) wskazanie dywidend, odsetek lub innych pożytków z aktywów wchodzących w skład portfela, które w danym okresie sprawozdawczym powiększyły wartość portfela klienta.

2. W przypadku zmiany zasad wyceny aktywów wchodzących w skład portfela raport, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać informacje o tych zmianach, ze wskazaniem ich wpływu na wartość portfela klienta w danym okresie sprawozdawczym i w przyszłości.

3. Raporty, o których mowa w ust. 1, przekazywane są klientowi, z zastrzeżeniem ust. 4, co najmniej raz na kwartał. W przypadku gdy klient otrzymuje potwierdzenia zawartych transakcji w ramach zarządzania jego portfelem instrumentów finansowych bezpośrednio od domu maklerskiego wykonującego zlecenia klienta, raporty, o których mowa w ust. 1, przekazywane są klientowi co najmniej raz na 6 miesięcy.

4. W przypadku gdy strategia inwestycyjna uzgodniona w umowie z klientem przewiduje możliwość nabywania instrumentów pochodnych w ramach zarządzania portfelem instrumentów finansowych lub innych instrumentów finansowych, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, raporty, o których mowa w ust. 1, przekazywane są klientowi co najmniej raz na miesiąc.

§ 72. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do zagranicznej firmy inwestycyjnej świadczącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługę zarządzania portfelami instrumentów finansowych bez otwierania oddziału.

Rozdział 4

Zasady ewidencjonowania i archiwizacji transakcji

§ 73. 1. Dom maklerski, z zastrzeżeniem § 78, przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat od

dnia sporządzenia lub otrzymania dokumenty związane ze świadczeniem usług maklerskich, a w szczególności formularze złożonych przez klientów zleceń i zapisów, zawarte z klientami umowy o świadczenie usług maklerskich i inne umowy związane ze świadczeniami przez dom maklerski usługami maklerskimi, dokumenty udzielonych pełnomocnictw oraz inne dokumenty zawierające oświadczenia woli lub wiedzy klienta, kopie sporządzanych przez dom maklerski dokumentów zawierających wymagane przepisami rozporządzenia informacje dla klienta, potwierdzenia zawartych transakcji oraz rejestry sesji, jak również kopie świadectw depozytowych.

2. W przypadku świadczenia przez dom maklerski usług zarządzania portfelami instrumentów finansowych lub usług doradztwa inwestycyjnego dom maklerski, z zastrzeżeniem § 78, przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania dokumenty związane ze świadczeniem tych usług, a w szczególności zawarte umowy, dokumenty udzielonych pełnomocnictw oraz inne dokumenty zawierające oświadczenia woli lub wiedzy klienta, formularze wystawionych zleceń, dokumenty zawierające sporządzone analizy lub rekomendacje, jak również dokumenty zawierające opracowane przez dom maklerski strategie inwestycyjne oraz dokumenty zawierające informacje, które stanowiły podstawę opracowania tych strategii.

3. Dom maklerski utrwała i przechowuje przez okres co najmniej 5 lat od dnia otrzymania dyspozycji, o których mowa w § 38.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1—3, dotyczy również dokumentów sporządzonych lub otrzymanych przez dom maklerski za pomocą elektronicznych nośników informacji.

5. Dokumenty określone w ust. 1—4 powinny być przechowywane na takim nośniku informacji, na jakim zostały sporządzone lub otrzymane przez dom maklerski, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Dokumenty sporządzone lub otrzymane przez dom maklerski na elektronicznych nośnikach informacji powinny być przechowywane na nośnikach elektronicznych o charakterze trwałym umożliwiającym odczytanie treści informacji zawartych w tych dokumentach przez cały okres ich przechowywania.

§ 74. 1. Dom maklerski prowadzi ewidencję wszystkich transakcji zawieranych w obrocie instrumentami finansowymi.

2. W celu ewidencji transakcji dom maklerski sporządza następujące dokumenty:

- 1) zestawienie zawartych w danym dniu transakcji, z wyszczególnieniem, czy transakcja była zawarta na rachunek:
  - a) klienta na rynku regulowanym,
  - b) klienta poza rynkiem regulowanym,
  - c) własny,

- d) własny, ale w związku z wykonywaniem czynności w celu realizacji zadań związanych z organizacją rynku regulowanego,
  - e) własny w związku z wykonywaniem czynności w celu realizacji zadań związanych z organizacją rynku regulowanego, ale bezpośrednio z dającym zlecenie,
  - f) klienta, w trybie określonym w art. 34a ustawy;
- 2) zestawienie dzienne zleceń przyjętych od klientów;
- 3) kopie dokumentów potwierdzających zawarcie i rozliczenie transakcji.
3. Dom maklerski prowadzi odrębne rejestry:
- 1) zleceń zawierających klauzulę umożliwiającą wystawianie na ich podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego;
  - 2) ofert złożonych na rynku na rachunek własny, ale w związku z wykonywaniem czynności w celu realizacji zadań związanych z organizacją rynku regulowanego.

4. Dokumenty i rejestry, o których mowa w ust. 2 i 3, dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat od dnia ich sporządzenia. Dokumenty te mogą być przechowywane na magnetycznych, optycznych, magnetooptycznych lub innych elektronicznych nośnikach informacji.

5. Przepisów ust. 1—4 nie stosuje się do:

- 1) domów maklerskich, które nie prowadzą działalności maklerskiej w zakresie wskazanym w art. 30 ust. 2 pkt 2 lub 3 ustawy, oraz
- 2) zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału.

§ 75. 1. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat następujące dane:

- 1) bieżący poziom nadzorowanych kapitałów,
- 2) bieżącą wysokość całkowitego wymogu kapitałowego wraz z bieżącym poziomem wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, składających się na całkowity wymóg kapitałowy,
- 3) bieżącą wysokość stopy zabezpieczenia,
- 4) bieżącą wysokość maksymalnego i bieżącego poziomu zaangażowania

— o których mowa w odrębnych przepisach dotyczących wielkości środków własnych domu maklerskiego w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do środków własnych, a także wysokości środków własnych przeznaczonych na prowadzenie przez bank działalności maklerskiej w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą być przechowywane na magnetycznych, optycznych, magnetooptycznych lub innych elektronicznych nośnikach informacji.

3. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat wszystkie dokumenty, na podstawie których dokonuje obliczeń wskaźników zgodnie z przepisami określonymi w ust. 1.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do:

- 1) banków prowadzących działalność maklerską wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz
- 2) zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału.

§ 76. 1. Dokumenty oraz inne nośniki informacji zawierające dane, które dom maklerski ma obowiązek przechowywać i archiwizować zgodnie z § 73—75, powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieupoważnionych.

2. Dom maklerski jest obowiązany zapewnić należyte zabezpieczenie pomieszczeń, w których jest prowadzone archiwum, prowadzenie ewidencji korzystania z archiwum oraz wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za prowadzenie archiwum.

3. Dom maklerski jest obowiązany zapewnić osobom upoważnionym niezwłoczny wgląd do dokumentów oraz danych, o których mowa w ust. 1.

§ 77. 1. Bank prowadzący rachunki papierów wartościowych, z zastrzeżeniem § 78, przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat, od dnia sporządzenia lub otrzymania, formularze umów zawartych z klientami, dokumenty pełnomocnictw oraz innych umów zawartych w związku z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych, a także wszystkie inne dokumenty związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych oraz dokonywaniem rozliczeń. Przepisy § 73 ust. 4—6 oraz § 76 stosuje się odpowiednio.

2. Zagraniczna firma inwestycyjna prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską bez otwierania oddziału przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania zawarte z klientami umowy o świadczenie usług maklerskich i inne umowy związane ze świadczonymi przez zagraniczną firmę inwestycyjną usługami maklerskimi, dokumenty udzielonych pełnomocnictw oraz inne dokumenty zawierające oświadczenia woli lub wiedzy klienta oraz kopie sporządzonych przez zagraniczną firmę inwestycyjną dokumentów zawierających wymagane przepisami rozporządzenia informacje dla klienta.

§ 78. W przypadku umów oraz dokumentów pełnomocnictw określonych w niniejszym rozdziale, okres 5 lat biegnie od dnia rozwiązania umowy lub wygaśnięcia pełnomocnictwa.

Rozdział 5

**Ustanawianie i realizacja zabezpieczeń
spłaty kredytów i pożyczek
udzielonych na nabycie papierów wartościowych**

§ 79. 1. Dom maklerski wykonuje czynności związane z ustanawianiem i realizacją zabezpieczeń spłaty kredytów na nabycie papierów wartościowych na podstawie umowy między bankiem a klientem, do której przystępuje, lub na podstawie odrębnej umowy między bankiem a domem maklerskim, zgodnie z którą dom maklerski jest obowiązany do dokonywania czynności zmierzających do ustanowienia i realizacji zabezpieczenia udzielonego przez bank kredytu.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności określenie:

- 1) papierów wartościowych, które mogą być kupowane za środki pieniężne pochodzące z kredytu;
- 2) terminu spłaty kredytu;
- 3) rodzaju i wysokości wymaganego od klienta zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 4) sposobu dokonywania przez dom maklerski wyceny papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie;
- 5) warunków i terminów dokonywania i znoszenia przez dom maklerski blokady papierów wartościowych i środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytu, o ile blokada jest przewidziana;
- 6) trybu i terminów przekazywania bankowi przez dom maklerski informacji o aktualnej wysokości zabezpieczenia;
- 7) sposobu postępowania domu maklerskiego w przypadku spadku wysokości zabezpieczenia poniżej wymaganego poziomu;
- 8) sposobu postępowania domu maklerskiego z papierami wartościowymi i środkami pieniężnymi klienta w przypadku niezrealizowania przez klienta zobowiązań z umowy kredytu;
- 9) obowiązku informowania banku przez dom maklerski o każdym przypadku zajęcia papierów wartościowych lub środków pieniężnych kredytobiorcy stanowiących zabezpieczenie kredytu przez organy egzekucyjne lub inne uprawnione podmioty.

§ 80. Dom maklerski przekazuje bankowi informacje w zakresie określonym w § 79 ust. 2 pkt 6, na podstawie udzielonego bankowi przez klienta upoważnienia do uzyskiwania informacji o stanach jego rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego.

§ 81. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do banków prowadzących rachunki papierów wartościowych oraz do postępowania domów maklerskich i banków prowadzących rachunki papierów wartościowych w przypadku ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty pożyczek na nabycie papierów wartościowych.

Rozdział 6

**Tryb i warunki postępowania
w przypadku zabezpieczenia wierzytelności
na papierach wartościowych
dopuszczonych do publicznego obrotu**

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 82. 1. Dom maklerski podejmuje czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności na papierach wartościowych wyłącznie pod warunkiem, że:

- 1) istnieje nieprzedawniona wierzytelność pieniężna lub niepieniężna, w tym wierzytelność przyszła lub warunkowa, wynikająca z określonego stosunku prawnego;
- 2) forma zabezpieczenia wierzytelności oraz sposób zaspokojenia wierzyciela z przedmiotu zabezpieczenia odpowiadają wymaganiom określonym w odrębnych przepisach;
- 3) przedmiotem zabezpieczenia wierzytelności są papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, zapisane na rachunku papierów wartościowych klienta.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, może być złożone w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

3. Stwierdzenie okoliczności, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie stanu rachunku klienta oraz przedstawionej umowy o ustanowieniu zabezpieczenia i dokumentu, z którego wynika zabezpieczona wierzytelność. W domu maklerskim pozostawia się kopię umowy o ustanowieniu zabezpieczenia, zaopatrzoną w podpis upoważnionego pracownika, datę i pieczęć domu maklerskiego.

§ 83. 1. Dom maklerski odmawia podjęcia czynności związanej z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności, gdy z dokumentów określonych w § 82 ust. 3 wynika w sposób oczywisty, że umowy, o których mowa w § 82 ust. 3, są sprzeczne z przepisami prawa.

2. Odmowa, o której mowa w ust. 1, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy dom maklerski powinien umożliwić mu złożenie wyjaśnień.

§ 84. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio:

- 1) w przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności:
  - a) banku z tytułu udzielonego kredytu zostało ustanowione na papierach wartościowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez wydzieloną jednostkę organizacyjną tego banku prowadzącą działalność maklerską,

- b) zostało ustanowione na papierach wartościowych zapisanych zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy;
- 2) do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych.

§ 85. Podejmowanie przez dom maklerski czynności związanych z ustanowieniem na papierach wartościowych zabezpieczenia wierzytelności w innej formie i w inny sposób niż wskazane w przepisach oddziałów 2 i 3 jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza to przepisów prawa, a forma tego zabezpieczenia oraz sposób wykonywania przez dom maklerski tych czynności zostały szczegółowo określone odpowiednio w regulaminie świadczenia usług brokerskich, regulaminie świadczenia usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne, lub w regulaminie prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

Oddział 2

Blokada papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych

§ 86. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu na rachunku papierów wartościowych klienta (dłużnika) blokady określonej liczby papierów wartościowych, połączonej z ustanowieniem nieodwołalnego pełnomocnictwa dla osoby uprawnionej z tytułu blokady (wierzyciela) do sprzedaży zablokowanych papierów wartościowych i zaspokojenia się z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, dom maklerski, po otrzymaniu umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje blokady na rachunku klienta. Regulamin świadczenia usług brokerskich, regulamin świadczenia usług polegających na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne, lub regulamin prowadzenia rachunków papierów wartościowych mogą określać dodatkowe warunki ustanawiania takich pełnomocnictw.

§ 87. Dom maklerski jest obowiązany do utrzymania blokady papierów wartościowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady.

§ 88. 1. W okresie utrzymywania blokady dom maklerski nie może wykonywać poleceń klienta dotyczących:

- 1) zniesienia blokady;
- 2) zbycia zablokowanych papierów wartościowych;
- 3) przeniesienia zablokowanych papierów wartościowych na inny rachunek papierów wartościowych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadku:

- 1) przeniesienia papierów wartościowych będących przedmiotem blokady na inny rachunek papierów wartościowych z zachowaniem blokady, jeżeli

przeniesienie jest wynikiem realizacji postanowień umowy ustanawiającej blokadę;

- 2) o którym mowa w art. 46 ust. 4 ustawy.

3. Wykonanie przez dom maklerski innych niż wymienione w ust. 1 dyspozycji klienta dotyczących zablokowanych papierów wartościowych może nastąpić wyłącznie w zakresie określonym w umowie o ustanowieniu blokady.

§ 89. Dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych klienta, na którym są zapisane zablokowane papiery, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady przekazuje do dyspozycji klienta, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych papierów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz klienta przez dłużnika z papierów wartościowych.

§ 90. 1. Dom maklerski znosi blokadę w przypadku:

- 1) blokady bezterminowej, ustanowionej do odwołania lub do czasu wykonania zobowiązania zabezpieczonego blokadą — niezwłocznie po złożeniu przez wierzyciela, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycji zniesienia blokady lub po złożeniu w takiej samej formie dyspozycji zniesienia blokady przez klienta, za zgodą wierzyciela wyrażoną w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji;
- 2) blokady terminowej, nieodwołalnej — w dniu następującym po upływie okresu utrzymywania blokady ustalonego w umowie;
- 3) określonym w § 91 ust. 1 — niezwłocznie po złożeniu zlecenia sprzedaży papierów wartościowych.

2. Zniesienie blokady może dotyczyć części zablokowanych papierów wartościowych.

3. W przypadku gdy zablokowane papiery wartościowe są zapisane na rachunku prowadzonym przez bank prowadzący rachunki papierów wartościowych, zniesienie blokady następuje niezwłocznie po otrzymaniu przez bank dokumentów potwierdzających złożenie zlecenia sprzedaży, o którym mowa w § 91 ust. 1.

§ 91. 1. W dacie wymagalności wierzytelności zabezpieczonej blokadą lub w najbliższej możliwej dacie, w której wykonanie zlecenia klienta jest możliwe, dom maklerski przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży papierów wartościowych, złożone przez wierzyciela w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w zawartej umowie o ustanowieniu blokady. W przypadku zablokowania papierów wartościowych, które nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, sprzedaż dokonywana jest po uzyskaniu przez wierzyciela zezwolenia, o którym mowa w art. 93 ustawy.

2. Dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu klienta, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania tego zlecenia w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy.

3. Po upływie ustalonego w umowie okresu utrzymania blokady dom maklerski nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 92. W przypadku gdy papiery wartościowe będące zabezpieczeniem wierzytelności są zapisane na rachunku prowadzonym przez bank prowadzący rachunki papierów wartościowych, kopię umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady bank przekazuje do domu maklerskiego świadczącego na rzecz klienta usługi brokerskie lub usługi polegające na wykonywaniu zleceń klienta, których przedmiotem są instrumenty pochodne.

Oddział 3

Zastaw na papierach wartościowych

§ 93. 1. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu na określonej liczbie papierów wartościowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych klienta (zastawcy), dom maklerski, po otrzymaniu umowy zastawu i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady zastawionych papierów w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na rachunku zastawcy blokady tych papierów.

2. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu rejestrowego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. Nr 149, poz. 703, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „ustawą o zastawie rejestrowym”, dom maklerski dokonuje blokady papierów wartościowych po otrzymaniu dokumentów, o których mowa w ust. 1, oraz odpisu z rejestru zastawów, stanowiącego dowód wpisu.

3. Po dokonaniu blokady zastawionych papierów wartościowych dom maklerski na żądanie klienta (zastawcy) wystawia mu imienne świadectwo depozytowe, opiewające na te papiery. W treści świadectwa zamieszcza się wzmiankę o dokonaniu blokady papierów wartościowych w związku z obciążeniem ich zastawem, czasie trwania blokady oraz o wysokości wierzytelności zabezpieczonej zastawem.

§ 94. Dom maklerski jest obowiązany do utrzymania blokady zastawionych papierów wartościowych przez okres wynikający z umowy zastawu.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, Nr 60, poz. 702 i Nr 114, poz. 1193, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256 oraz z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 i Nr 273, poz. 2703.

§ 95. 1. Dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych, na którym są zapisane papiery obciążone zastawem, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych papierów, w szczególności dywidendy lub odsetki. W zakresie obowiązku zastawnika określonego w art. 319 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.⁵⁾) dom maklerski może, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez zastawnika, dokonać rozliczenia wobec zastawcy z pobranych pożytków.

2. W przypadku gdy dłużnik z papierów wartościowych obciążonych zastawem przekazuje domowi maklerskiemu, o którym mowa w ust. 1, świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych papierów, dom maklerski dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi.

3. Środki pieniężne pochodzące ze spełnienia świadczenia przez dłużnika z zastawionych papierów mogą być wypłacone wyłącznie do rąk zastawcy i zastawnika łącznie albo na żądanie jednego z nich powinny zostać złożone do depozytu sądowego.

§ 96. Dom maklerski znosi blokadę zastawionych papierów wartościowych niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wygaśnięcie zastawu.

§ 97. 1. Jeżeli zgodnie z przepisami regulującymi sposób zaspokojenia zastawnika zaspokojenie polega na przeniesieniu zastawionych papierów wartościowych poza rynek regulowanym, w szczególności na przejęciu ich na własność, dom maklerski, na złożone w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji żądanie zastawnika zgłoszone, z zastrzeżeniem ust. 2, w dacie wymagalności wierzytelności zabezpieczonej zastawem, występuje do Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z wnioskiem o udzielenie zgody, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy, a po uzyskaniu tej zgody i na określonych w niej

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783 oraz z 2005 r. Nr 48, poz. 462.

warunkach niezwłocznie przenosi zastawione papiery wartościowe z rachunku papierów wartościowych zastawcy na wskazany rachunek papierów wartościowych zastawnika.

2. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika polega na przejęciu papierów wartościowych na własność w trybie i na warunkach określonych w ustawie o zastawie rejestrowym, wystąpienie przez dom maklerski, na żądanie zastawnika złożone w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić przed datą wymagalności wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym, nie wcześniej jednak niż po dokonaniu czynności, o których mowa w § 93 ust. 2. Na podstawie uzyskanej zgody Komisji Papierów Wartościowych i Giełd dom maklerski przenosi papiery na rachunek zastawnika niezwłocznie po otrzymaniu żądania zastawnika, zgłoszonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji w dacie wymagalności tej wierzytelności.

3. W przypadku gdy przeniesienie papierów wartościowych poza rynkiem regulowanym w celu zaspokojenia zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym, dom maklerski podejmuje czynności określone w ust. 1, na żądanie komornika prowadzącego egzekucję z zastawionych papierów wartościowych.

§ 98. 1. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży papierów wartościowych na rynku regulowanym, po dokonaniu przez komornika zajęcia zastawionych papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych zastawcy, do wysokości egzekwowanej należności wraz z kosztami egzekucyjnymi, dom maklerski wzywa zastawcę do złożenia zlecenia sprzedaży zastawionych papierów wartościowych, wyznaczając termin złożenia zlecenia nie dłuższy niż 3 dni, wskazując, które z zastawionych papierów wartościowych mają być przedmiotem zlecenia sprzedaży.

2. Dom maklerski wykonuje zlecenie klienta zbycia papierów wartościowych zastawcy, złożone przez zastawcę w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

3. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, dom maklerski informuje, za pośrednictwem komornika, zastawnika w terminie 3 dni od dnia, w którym upłynął termin do złożenia przez zastawcę zlecenia sprzedaży, o niezłożeniu zlecenia przez zastawcę, o liczbie i rodzaju zastawionych papierów wartościowych oraz o możliwości złożenia zlecenia sprzedaży zastawionych papierów wartościowych przez zastawnika. Do zlecenia zastawnika przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji komornika, w sposób wskazany przez niego w wezwaniu, o którym mowa w art. 911⁸ § 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępo-

wania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁶⁾), środki pieniężne pochodzące z wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 2 albo 3.

§ 99. Po wygaśnięciu zastawu dom maklerski nie może podejmować czynności, o których mowa w § 97 i 98.

§ 100. Przepisy § 97 ust. 3 oraz § 98 stosuje się odpowiednio do postępowania domu maklerskiego w przypadku zaspokojenia wierzyciela z papierów wartościowych dłużnika w ramach prowadzonej egzekucji, która nie wynika z ustanowionego zastawu.

§ 101. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału do ustanowienia, utrzymywania i zniesienia blokady papierów wartościowych w związku z ustanowieniem zastawu stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 2.

§ 102. Przepisy niniejszego oddziału dotyczące domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych.

Oddział 4

Zabezpieczenia finansowe

§ 103. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu blokady finansowej dom maklerski dokonuje na rachunku dłużnika blokady papierów wartościowych wskazanych w umowie.

2. W przypadku gdy dłużnik wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu blokady fi-

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384 oraz z 2005 r. Nr 13, poz. 98 i Nr 22, poz. 185.

nansowej, prawo zastępowania składników zabezpieczenia, dom maklerski, w zakresie zgodnym z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, wykonuje złożoną przez niego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycję blokady papierów wartościowych wskazanych w tej dyspozycji oraz znosi blokadę papierów wartościowych stanowiących pierwotny przedmiot zabezpieczenia.

3. Po dokonaniu blokady papierów wartościowych dom maklerski, na żądanie dłużnika, wystawia mu imienne świadectwo depozytowe, opiewające na te papiery. W treści świadectwa zamieszcza się wzmiankę o ustanowieniu blokady papierów wartościowych, czasie trwania blokady oraz o wysokości wierzytelności zabezpieczonej blokadą finansową.

§ 104. 1. Z zastrzeżeniem § 103 ust. 2, dom maklerski jest obowiązany do utrzymywania blokady papierów wartościowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady.

2. Do blokady, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis § 88.

§ 105. Dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych dłużnika, na którym są zapisane zablokowane papiery, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady finansowej przekazuje do dyspozycji dłużnika, w sposób przez niego wskazany, pożyczki z tych papierów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na jego rzecz przez dłużnika z papierów wartościowych.

§ 106. Dom maklerski znosi blokadę, o której mowa w § 103 ust. 1 lub 2, w przypadku:

- 1) gdy umowa o ustanowieniu blokady finansowej przewiduje termin ustanowienia tego zabezpieczenia — z chwilą upływu tego terminu;
- 2) zajścia okoliczności określonych w umowie o ustanowieniu blokady finansowej — niezwłocznie po ich stwierdzeniu.

§ 107. 1. Jeżeli zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych blokadą finansową następuje przez sprzedaż papierów wartościowych, w dacie zajścia podstawy realizacji tego zabezpieczenia lub w najbliższej możliwej dacie, w której wykonanie zlecenia klienta jest możliwe, dom maklerski przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży papierów wartościowych klienta, złożone przez wierzyciela w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu blokady finansowej.

2. Dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania tego zlecenia w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy blokady finansowej.

3. Po upływie ustalonego w umowie terminu ustanowienia blokady finansowej dom maklerski nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy przedmiotem blokady finansowej są papiery wartościowe niebędące w obrocie na rynku regulowanym, dom maklerski przenosi te papiery na rachunek papierów wartościowych ich nabywcy, na podstawie przekazanej mu przez wierzyciela kopii umowy sprzedaży tych papierów, po złożeniu przez wierzyciela, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycji dłużnika przeniesienia tych papierów. Środki uzyskane ze sprzedaży, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy blokady finansowej, dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela w sposób wskazany w złożonej przez niego dyspozycji.

§ 108. 1. Jeżeli zaspokojenie wszystkich lub niektórych roszczeń zabezpieczonych blokadą finansową następuje przez kompensatę, dom maklerski znosi blokadę papierów wartościowych oraz dokonuje innych czynności związanych z kompensatą, po otrzymaniu dokumentów potwierdzających:

- 1) wystąpienie podstawy realizacji zabezpieczenia;
- 2) dokonanie czynności niezbędnych do dokonania kompensaty zgodnie z treścią klauzuli kompensacyjnej w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

2. Kompensata jest dokonywana przez dom maklerski na warunkach określonych w zgodnych oświadczeniach o dokonaniu kompensaty złożonych przez wierzyciela i dłużnika.

§ 109. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego w formie przeniesienia na wierzyciela papierów wartościowych będących przedmiotem zabezpieczenia dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych dłużnika dokonuje przeniesienia papierów wartościowych na rachunek papierów wartościowych wierzyciela, po złożeniu przez dłużnika dyspozycji przeniesienia w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

2. Jeżeli umowa, o której mowa w ust. 1, przewiduje blokadę przeniesionych papierów wartościowych na rachunku wierzyciela, dom maklerski dokonuje blokady papierów wartościowych będących przedmiotem zabezpieczenia na rachunku dłużnika i przenosi je na rachunek wierzyciela z zachowaniem blokady. Dom maklerski, który prowadzi rachunek dłużnika, przekazuje domowi maklerskiemu, który prowadzi rachunek wierzyciela, kopię umowy o ustanowieniu zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Zniesienie blokady, o której mowa w ust. 2, następuje zgodnie z postanowieniami umowy o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego:

- 1) po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wystąpienie podstawy realizacji zabezpieczenia

i zawiadomienie dłużnika o wygaśnięciu roszczenia o zwrot przedmiotu zabezpieczenia albo

- 2) w przypadku gdy umowa o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w ust. 1, przewiduje termin ustanowienia zabezpieczenia — z upływem tego terminu.

§ 110. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu zastawu finansowego na określonej liczbie papierów wartościowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych klienta (dłużnika) dom maklerski, na podstawie dyspozycji blokady zastawionych papierów wartościowych złożonej przez dłużnika w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na jego rachunku blokady tych papierów.

2. W przypadku gdy wierzyciel, na podstawie udzielonego mu przez dłużnika upoważnienia, wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, prawo użycia papierów wartościowych stanowiących przedmiot zastawu finansowego, dom maklerski dokonuje blokady papierów wartościowych wniesionych przez wierzyciela jako przedmiot zastępczy, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

3. W przypadku gdy dłużnik wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, prawo zastępowania składników zabezpieczenia dom maklerski, w zakresie zgodnym z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, wykonuje złożoną przez niego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycję blokady papierów wartościowych wskazanych w tej dyspozycji oraz znosi blokadę papierów wartościowych stanowiących pierwotny przedmiot zabezpieczenia.

4. Po ustanowieniu blokady zastawionych papierów wartościowych dom maklerski, na żądanie dłużnika, wystawia mu imienne świadectwo depozytowe, opiewające na te papiery. W treści świadectwa zamieszcza się wzmiankę o dokonaniu blokady papierów wartościowych w związku z obciążeniem ich zastawem finansowym, czasie trwania blokady oraz o wysokości wierzytelności zabezpieczonej zastawem.

§ 111. 1. Z zastrzeżeniem § 110 ust. 2 i 3, dom maklerski jest obowiązany do utrzymywania blokady zastawionych papierów wartościowych przez okres wynikający z umowy zastawu finansowego.

2. Do blokady, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis § 88.

§ 112. 1. Dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych, na którym są zapisane papiery wartościowe obciążone zastawem finansowym, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu finansowego, przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych papierów, w szczególności dywidendy lub odsetki.

2. W braku odmiennych postanowień umowy zastawu finansowego, w przypadku gdy dłużnik z papierów wartościowych obciążonych zastawem przekazu-

je domowi maklerskiemu, o którym mowa w ust. 1, świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych papierów, dom maklerski dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi na podstawie umowy zastawu finansowego.

3. Środki pieniężne, o których mowa w ust. 2, mogą być wypłacone wyłącznie do rąk zastawcy i zastawnika łącznie albo na żądanie jednego z nich powinny zostać złożone do depozytu sądowego.

§ 113. Dom maklerski znosi blokadę, o której mowa w § 110 ust. 1—3, w przypadku:

- 1) gdy umowa o ustanowieniu blokady finansowej przewiduje termin ustanowienia tego zabezpieczenia — z chwilą upływu tego terminu;
- 2) zajścia okoliczności określonych w umowie o ustanowieniu blokady finansowej — niezwłocznie po ich stwierdzeniu;
- 3) wygaśnięcia zastawu finansowego — niezwłocznie po ustaleniu tego faktu.

§ 114. Jeżeli zgodnie z umową o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego zaspokojenie polega na przejęciu przez wierzyciela na własność papierów wartościowych objętych zastawem finansowym, dom maklerski wykonuje złożoną przez wierzyciela, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, dyspozycję przeniesienia papierów wartościowych objętych zastawem na rachunek papierów wartościowych wierzyciela wskazany w złożonej przez niego dyspozycji.

§ 115. 1. W przypadku gdy zaspokojenie roszczeń z zastawu finansowego polega na sprzedaży zastawionych papierów wartościowych na rynku regulowanym, w dacie wystąpienia podstawy realizacji zastawu finansowego, dom maklerski wykonuje zlecenie sprzedaży zastawionych papierów wartościowych złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu zastawu finansowego.

2. Dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania jego zlecenia w wysokości pozwalającej na zaspokojenie zabezpieczonych roszczeń.

3. Po zajściu okoliczności, o których mowa w § 113, dom maklerski nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 116. Do sposobu postępowania domu maklerskiego w przypadku zaspokajania roszczeń wynikających z zastawu finansowego przez kompensatę stosuje się odpowiednio § 108.

§ 117. Przepisy niniejszego oddziału dotyczące domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 118. Domy maklerskie oraz banki prowadzące rachunki papierów wartościowych dostosują umowy oraz regulaminy określone w rozporządzeniu w terminie 9 miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

§ 119. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 września 2002 r. w sprawie trybu i warunków postępowania domów maklerskich i banków prowa-

dzających działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych (Dz. U. Nr 165, poz. 1354).

§ 120. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 kwietnia 2005 r., z wyjątkiem przepisów § 3—7, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *M. Belka*

645**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 20 kwietnia 2005 r.

w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

Na podstawie art. 227 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie reguluje:

- 1) tryb, metody, rodzaj i częstotliwość wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- 2) przypadki, w których jest konieczne prowadzenie pomiarów ciągłych;
- 3) wymagania, jakie powinny spełniać laboratoria wykonujące badania i pomiary;
- 4) sposób rejestrowania i przechowywania wyników badań i pomiarów;
- 5) wzory dokumentów oraz sposób udostępniania wyników badań i pomiarów pracownikom.

§ 2. 1. Badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia występującego w środowisku pracy nie prze-

prowadza się, jeżeli wyniki dwóch ostatnio przeprowadzonych badań i pomiarów nie przekroczyły 0,1 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy, a w procesie technologicznym lub w warunkach występowania danego czynnika nie dokonana się zmiana mogąca wpływać na wysokość stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia.

2. W przypadku występowania w środowisku pracy czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagenym badania i pomiary przeprowadza się:

- 1) co najmniej raz na trzy miesiące — przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia czynnika rakotwórczego lub mutagennego powyżej 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy;
- 2) co najmniej raz na sześć miesięcy — przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia czynnika rakotwórczego lub mutagennego powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy;
- 3) w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika.

3. W przypadku występowania w środowisku pracy czynnika szkodliwego dla zdrowia, innego niż określony w ust. 2, badania i pomiary przeprowadza się:

- 1) co najmniej raz w roku — przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 wartości najwyższego do-

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 134, poz. 1439).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 68, poz. 610.